24 ՄԱՅԻՍ 1994 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ # 96 (599)

Ազգ

Azg
armenian daily

SABCO
OVERSEAS TRADING LTD.

LIMASSOL CENTRE,
BLOCK B, SUITE 307,
P. O. BOX 6543
TEL +357-5-370962
FAX. +357-5-370945

OUR BANKERS: B. F. M. O. BANK, LIMASSOL, CYPRUS: FEDERAL BANK OF THE MIDDLE EAST, LIMASSOL, CYPRUS: BANK OF CYPRUS, LIMASSOL, CYPRUS: HELLENIC BANK, LIMASSOL, CYPRUS

Հայաստանի եւ ԱՊՀ երկրների համար
Կիպրոսի եւ Ռոտերդամի պահեստներից
ՇԱՔԱՐԱՎԱԶ, ՄԹԵՐՔ, ԽՄԻՉՔ, ԿԱՇԱՌՈՒՅՔ
ուղիղ հասցեատիրոջը՝ նավով եւ ինքնաթիռով

ՌԱԿ

Համագումար. 3-րդ արտահերթ պատգամավորական ժողով

Մայիսի 22-ին տեղի ունեցավ Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության 3-րդ (արտահերթ) պատգամավորական ժողովը:

ՀՌԱԿ 3-րդ պատգամավորական ժողովը, ընտրելով իր ղեկավար մարմինները, հաստատեց օրակարգը: Լսելով Հանրապետական վարչության անդամ, ՀՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր ընկ. Ռաֆիկ Պետրոսյանի զեկուցումը՝ «ՀՌԱԿ կանոնադրության մեջ մասնակի փոփոխություններ մտցնելու մասին», ինչպես նաեւ պատգամավորների առաջարկները եւ ելույթները, կուսակցության 3-րդ պատգամավորականը մի շարք փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարեց ՀՌԱԿ գործող կանոնադրության մեջ:

ՀՌԱԿ 3-րդ պատգամավորական ժողովը վավերացրեց Հանրապետական վարչության կողմից հաստատված ՀՀ Գերագույն խորհրդում կուսակցական խմբակցության կանոնադրությունը:

Տեղի ունեցավ ՀՌԱԿ կարգապահական եւ վերահսկիչ ատյանների ընտրություն:

ՀՌԱԿ կարգապահական հանձնաժողովի կազմում ընտրվեցին Գ. Գալստյանը, Ա. Թադեւոսյանը, Վ. Պետրոսյանը, Ռ. Գաբրիելյանը, Ն. Լեւոնյանը, Ս. Սարգսյանը, Ս. Բերյյանը: ՀՌԱԿ վերահսկիչ հանձնաժողովի կազմում՝ Ա. Տոնոյանը, Ս. Ստեփանյանը, Ե. Գայանյանը, Վ. Խուդավերդյանը, Ա. Բաղդասարյանը: Ռամկավար ազատական կուսակցության 3-րդ (արտահերթ) պատգամավորական ժողովը ընդունեց բանաձեւեր հանրապետության տնտեսական կացության եւ կուսակցության ընթացիկ տնտեսական քաղաքականության, Սահմանադրական գործընթացի եւ Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորման մասին: (Վերջինը հրատարակում ենք ստորեւ, իսկ մյուս 2 բանաձեւերն ու հարակից նյութերը՝ հետագայում: Արժե նշել, որ Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության մասին բանաձեւը պատգամավորական ժողովի կողմից ընդունվեց միաձայն):

ՌԱԿ Կենտրոնական վարչության կողմից պատգամավորական ժողովին ողջունեց Կենտրոնական վարչության փոխանդամ Հակոբ Ավետիքյանը:

Եզրափակիչ խոսքով պատգամավորական ժողովում հանդես եկավ ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը:

Բանաձեւ Ղարաբաղի հարցի մասին

Ղարաբաղյան հիմնահարցը ապրում է իր զարգացման այն պահը, որն անհրաժեշտորեն պահանջում է, որ հայ քաղաքական միտքը արտահայտող կուսակցությունները ժողովրդին ներկայացնեն իրենց կարծիքը որպես գործողությունների հետագա կողմնորոշիչներ:

Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցությունը, հավատարիմ մնալով իր քաղաքական պլատֆորմում Արցախի վերաբերյալ դիրքորոշմանը, այն է՝ ճանաչել ԼՂՀ անկախությունը,

արձանագրում է

- ԼՂՀ-ն փաստել է իր կայացումը որպես պետություն՝ համապատասխան միջազգային համընդհանուր ճանաչում ունեցող նորմերի, ունենալով գործող օրենսդիր եւ գործադիր իշխանություններ, ինքնապաշտպանությունն իրագործող զինված ուժեր, ձախողելով Ադրբեջանի կողմից խնդիրը ռազմական միջոցներով լուծելու գործադրված ջանքերը, համագործակցելով միջազգային հանրության հետ՝ խաղաղասիրական բոլոր նախաձեռնություններում:

- ԱՊՀ, ԵԱՀԽ շրջանակներում ԼՂ հակամարտության խաղաղ կարգավորման գործընթացները թեւակոխել են զարգացման նոր փուլ, Բիշքեկյան արձանագրությամբ Լեռնային Ղարաբաղը ճանաչել որպես հակամարտող կողմ:

- Ընդլայնվող հակամարտությունը էականորեն շոշափում է տարածաշրջանում մյուս երկրների անվտանգությունն ու շահերը,

- Կրակի դադարեցումը եւ խաղաղարար ուժերի տեղաբաշխումը առճակատման գծում հանդիսանում է հակամարտության քաղաքական կարգավորման նախապայման:

Մերժում է.

- Կարգավորման հետագա փուլերի առաջարկվող հերթականությունը ամրագրելը, այն է՝ ա). գրավված տարածքներից զինված ուժերի հեռացումը, ապաշրջափակում, բ). փախստականների վերադարձը իրենց բնակության վայրերը, գ). Լեռնային Ղարաբաղի կարգավիճակի քննարկումը:

Գտնում է.

- Իրանի, Թուրքիայի եւ Ադրբեջանի միջեւ սահմանները որպես ԱՊՀ սահմաններ փաստացի չեն ծառայում, որը վտանգում է ոչ միայն ԼՂՀ, այլեւ ՀՀ անվտանգությունը:

- Զբաղեցված տարածքներից զինված ուժերի հեռացումը անշրջելի գործընթաց է, ապաշրջափակման կայուն երաշխիքների բացակայությունը բերում է շրջափակման վերականգնմանը:

- Լեռնային Ղարաբաղի կարգավիճակի եւ նրա սահմանների հստակեցման բացակայությամբ անհնար է փախստականների վերադարձը իրենց բնակության վայրերը:

Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցությունը **համոզված է՝**

- Հակամարտության լուծման նախապայմաններին պետք է հաջորդի

ա). Լեռնային Ղարաբաղի կարգավիճակի եւ նրա պետական սահմանների հստակեցումը, բ.) զբաղեցրած տարածքներից զինված ուժերի հեռացումը մինչեւ պայմանավորված սահմանները, գ.) ապաշրջափակումը, դ.) փախստականների վերադարձը իրենց բնակության վայրերը:

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆՔ

ՀՀ նախագահին ընդունեց ՀՌԱԿ վարչության ատենապետին

Մայիսի 21-ին Հայաստանի Հանրապետության նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն ընդունեց Ռամկավար ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչության ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանին: Մեկժամյա զրույցի ընթացքում քննարկվեցին հանրապետության ներքին քաղաքական կյանքին առնչվող հարցեր:

ՀՀ փոխնախագահը ընդունեց ՀԲԸՄ նախագահ Լուիզ Մանուկյան-Սիմոնին

Մայիսի 23-ին ՀՀ փոխնախագահ Գագիկ Հարությունյանն ընդունեց Հայկական բարեգործական ընդհանուր միության նախագահ, «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի հոգաբարձու Լուիզ Մանուկյան Սիմոնին: Քննարկվեցին «Հայաստան» հիմնադրամի գործունեության առանձին կոնկրետ ծրագրերի իրականացման ընթացքի հետ առնչվող հարցեր:

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Ղարաբաղը պատրաստ է ցանկացած տարբերակի

Ուկրաինացի վարչապետը դատապարտվեց զինադադարի խախտման...

Ուկրաինացի վարչապետը դատապարտվեց զինադադարությունը

ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ,

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 23 ՄԱՅԻՍ: Իրադրությունը ղարաբաղա-ադրբեջանական հակամարտության գոտում մնում է անփոփոխ: Չնայած թե ադրբեջանական, թե ղարաբաղյան զորքերը ձեռնպահ են մնում ակտիվ մարտական գործողություններից, հակառակորդը շարունակում է գնդակոծել ղարաբաղյան պաշտպանական դիրքերը ռազմաճակատի տարբեր հատվածներում:

Ինչպես տեղեկացնում են ԼՂՀ պաշտպանության բանակի շտաբից, մայիսի 22-ին տանկերից գնդակոծվել են Աղդամի շրջանի Գյուլլիջա գյուղի ղարաբաղյան դիրքերը, միաժամանակ նռնականետներից գնդակոծվել են Մարտակերտի շրջանի Մեյսուլյան գյուղի դիրքերը: Այստեղ տուժածներ չկան:

Իրադրությունը չի փոփոխվել նաեւ մայիսի 23-ին: Ռազմաճակատի արեւելյան Մարտակերտի, Աղդամի եւ Ֆիզուլու շրջաններում ընդհանուր առմամբ պահպանվում է հարաբերական անդորր: Առանձին հատվածներում գրանցվել են գնդակոծություններ: Ղարաբաղյան կողմը ձեռնպահ է մնացել պատասխան գործողություններից:

Մինչդեռ, մեկնաբանելով մոսկովյան հանդիպման արդյունքները, ԼՂՀ արտգործնախարար Արկադի Ղուկասյանը նշել է, որ ստեղծված իրավիճակում հնարավոր է իրադարձությունների հետագա զարգացման առնվազն երեք տարբերակ: Առաջին տարբերակն այն է, որ ռուսական միջնորդը պարզապես համոզի Ադրբեջանին ստորագրել եզրափակիչ արձանագրությունը: Երկրորդ տարբերակը այն է, որ ադրբեջանական կողմը կձգտի ռուսական ծրագրի մեջ ներդնել Եվրախորհրդի նախաձեռնությունը եւ առաջարկել ղարաբաղյան կողմին միաժամանակ ստորագրել եւ Ռուսաստանի, եւ ԵԱՀԽ ծրագրերը: Ղուկասյանի խոսքերով, առայժմ Բաքվից նման առաջարկություն չի ստացվել: Ամեն դեպքում ղարաբաղյան կողմը պատրաստ է իրադարձությունների նաեւ նման շրջադարձի: Եվ երրորդ, ամենահավանական տարբերակը այն է, որ Ադրբեջանը պատրաստվում է հերթական հարձակմանը, քանի որ վեցամյա հակամարտության դասը փորձը վկայում է, որ Ադրբեջանի իշխանությունների կարծր դիրքորոշումը եւ խաղաղարար նախաձեռնությունների ձախողումները նրանց կողմից այսպես, թե այնպես հանգեցնում են նոր լարվածության:

Միեւնույն ժամանակ, ինչպես տեղեկացրեց ԼՂՀ ռազմական տրիբունալի նախագահ Կարեն Ղարայանը, այսօր Ստեփանակերտում ավարտվել է ուկրաինական վարձկան օդաչու Յուրի Մելիչենկոյի դատավարությունը: ԼՂՀ ռազմական տրիբունալի որոշմամբ, նա դատապարտվել է զինակահարության Քրեական օրենսգրքի 99 հոդվածի 1-ին, 4-րդ եւ 6-րդ կետերով եւ 96-րդ հոդվածի 2-րդ մասով: Նույն աղբյուրը հաղորդում է, որ մյուս օդաչուի Չիսչյակովի գործը դեռեւս շարունակվում է:

Պետդումայի պատգամավորները ընդդեմ Հայաստանի

ՄՈՍԿՎԱ, 23 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ԱՆՍ պրես գործակալության հաղորդման համաձայն, Ռուսաստանի Պետական դումայի 10 պատգամավորներ (Բաբուրին, Անիչկին, Լուկյանով, Իվանով, Տիխոնով Նեվզորով, Գրիգորիադի եւ ուրիշներ) հանդես են եկել հայտարարությամբ հետեւյալ վերնագրով. «Նախահարձակը չպետք է ստանա Ռուսաստանի աջակցությունը»: Հայտարարության մեջ ասվում է, որ ղարաբաղյան հակամարտությունը կարգավորելու նպատակով Մոսկվայում անցկացվող բանակցություններում Ադրբեջանին առաջարկում են ընկրկել իր ազգային շահերից: «Մեզ հայտնի է դարձել, որ եթե Ադրբեջանը մերժի Ռուսաստանի առաջարկությունը, ապա հայկական զորամասերը հարձակման կանցնեն Գյանջայի վրա: Ոչ ոքի համար գաղտնիք չէ, որ առանց Ռուսաստանի պաշտպանության նախարարության օգնության դա հայկական զինված կազմավորումների ուժերից վեր է: Մեր ժամանակներս Պետական դումայում մենք ստացիր ենք լսել Ռուսաստանի պաշտպանության նախարար Պ. Գրաչովի եւ արտաքին գործերի նախարար Կոզիրեւի հավաստիացումը այն մասին, թե հայ-ադրբեջանական հակամարտության նկատմամբ նրանց վարած քաղաքականությունը որքանով է համապատասխանում Ռուսաստանի շահերին»:

ԲԵՅՐՈՒԹ

Լիբանանում ՀՀ դեսպանատան բացումը հարցեր է առաջացնում

Ոչ պաշտոնական տեղեկությունների համաձայն, Հայաստանի արտգործնախարար Վահան Փափազյանը հունիսի 7-ին Լիբանանի մայրաքաղաք Բեյրութի արվարձան Նաքքաշում պաշտոնապես բացումն է կատարելու ՀՀ դեսպանատան, որը, ինչպես նախապես հաղորդել էինք, վարձվել է տեղի հայկական երեք կուսակցությունների եւ կրոնական երեք համայնքների միացյալ ջանքերով:

[illegible] Լիբանանում Հայաստանի ժամանակավոր հավատարմատար Նորվանդ Մելքոնյանը հրավերներ է ուղել լիբանանյան պետական պաշտոնական մարմիններին հայկական կազմակերպություններին, ինչպես նաեւ, բնականաբար, երկրում գործող օտարերկրյա դիվանագիտական ներկայացուցչություններին, որոնց թվում նաեւ Լիբանանում Թուրքիայի դեսպանությանը:

Ահա, այս վերջին պարագան է, որ տեղիք է տվել տագնապի դեսպանության եւ հայկական երեք կուսակցությունների միջեւ: Վերջինները պահանջում են այդ հանդիսավոր արարողությանը չհրավիրել Թուրքիայի դեսպանին, մինչ Հայաստանի հավատարմատարը, բնականաբար, ստիպված է հարգել իր կառավարության հրահանգները եւ դիվանագիտական պահանջները: Սակայն, ըստ մեզ հասած հավաստի տեղեկերի, հայկական երեք կուսակցությունները ՌԱԿ, ՀՅԴ եւ ՍԴՀԿ, առարկում են, որ Թուրքիան դեռեւս դիվանագիտական հարաբերություններ չի հաստատել Հայաստանի հետ, այլ ընդհակառակը Ադրբեջանի հետ շրջափակման է ենթարկել վերջինիս եւ, ավելին, շարունակում է ուրանալ Հայկական ցեղասպանությունը:

Ինչպես երեւում է, քաղաքական փափուկ կացություն է ստեղծ[illegible] մեր հավատարմատարի համար

ՀԱՄԱՌՈՏ

40 հազար դիակ Վիկտորիայի ափին

ՆԱՅՐՈԲԻ, 23 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ, ՎՏՋ: Ռուանդայում հակամարտ կողմերը համաձայնեցին դադարեցնել ռազմական գործողություններն այսօր աֆրիկյան այդ երկրում սկսվող ՄԱԿ-ի գլխավոր [illegible] հատուկ դեսպանորդ Կիեւ[illegible] այցի առթիվ: Նա Քիգալիում ժամանակավոր կառավարության եւ ապստամբած Ռուանդայի հայրենասիրական ճակատի ղեկավարության հետ կքննարկի այն հարցի շուրջը, որ ազգամիջյան հակամարտությամբ համակված հանրապետությունում լրացուցիչ կարգով տեղաբաշխվի «Կապույտ սաղավարտների» 5000-անոց զորաբաժին: Մյուս կողմից, Ուգանդայում գտնվող օտարերկրյա թղթակիցները վկայեցին, թե Վիկտորիա լճի ափին ավելի քան 40 հազար ռուանդացիների դիակ է սփռված: Դրանք Ռուանդայում իշխող հութու ցեղի դեմ թութսի ցեղախմբի արյունալի ըմբոստության զոհերն են: Ըմբոստները նախորդ օրը գրավել էին մայրաքաղաք Քիգալիի օդանավակայանն ու զինվորական կենտրոնը:

Սիհանուկի կոչը

ՀԱՆՈՅ, 23 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: Իշխան Նորոդոմ Սիհանուկը «Կարմիր կխմերներին» եւ կառավարությանը կոչ արեց կրակը դադարեցնել առանց նախապայմանի: Այդ մասին նշվում է Պեկինում բուժվող կամբոջացի միապետի ուղերձում, որը [illegible] կառավարության ու խորհրդարանի, ինչպես նաեւ «Կարմիր կխմերների» ղեկավարներին: Կամբոջայում հաշտության կարեւոր քայլ կարող էր դառնալ համատեղ հայտարարությունը, որով կհավաստվեր կամբոջական կողմերի հավատարմությունը ազգային միասնության եւ երկրի տարածքային ամբողջականության գաղափարին, հայտարարել է Սիհանուկը:

digitised by A.R.A.R.@

տեղական

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Նախագահի մամուլի քարտուղարը հերքում է

Մոսկվայում լույս տեսնող «Սեգոդնյա» թերթը վերջերս անդրադարձել էր ղարաբաղյան խնդրի կարգավորմանն ուղղված ռուսական խաղաղարար ծրագրին եւ մոսկովյան համաձայնագրին, որն ադրբեջանական կողմն այդպես էլ չստորագրեց: Ռուսական օրաթերթի հատուկ թղթակից Յուրի Գոլոտյուկն իր հոդվածում մեջբերել էր Հայաստանի նախագահի մամուլի քարտուղար Լեւոն Զուրաբյանի խոսքերը, թե ռուսական միջնորդական ծրագիրը «հիմնականում շատ բարենպաստ է Հայաստանի համար, քանի որ համաձայնագիրն, ըստ էության, ռազմական հաջողությունների արձանագրում է, այն դեպքում, երբ Ադրբեջանի համար դա ռազմական անհաջողությունների արձանագրում է: Փաստորեն կապիտուլյացիա»:

Նման հայտարարության խնդությունը կասկած հարուցեց նախ այն պատճառով, որ մոսկովյան համաձայնագրի, վերաբերյալ Հայաստանի պաշտոնական կարծիքը հայտնի է, եւ երկրորդ՝ այն ոչ մի կերպ չի կարելի կոչել Ադրբեջանի կապիտուլյացիա: Ուստի որոշեցինք այդ հարցով դիմել պրն. Զուրաբյանին: «Ռուսական օրաթերթում հրապարակված տեղեկությունը բացարձակապես չի համապատասխանում իրականությանը եւ ամբողջությամբ հորինված է հոդվածագրի կողմից, ասաց նա: Ես այդ առթիվ նամակ եմ գրել «Սեգոդնյա» թերթի գլխավոր խմբագրին եւ պահանջել հերքել այդ տեղեկությունը: Նման ապատեղեկատվությունն ամենեւին չի նպաստում առանց այն էլ շատ խախուտ հրադադարին եւ կարող է օգտագործվել այն ուժերի կողմից, որոնք չեն ցանկանում խաղաղության հաստատում Ղարաբաղում: Ինձ վերաբերում է լրագրող Գոլոտյուկին, ապա ես դիմել եմ արտգործնախարարությանը՝ առաջարկելով զրկել նրան հավատարմագրումից»: Իսկ թե ում էր ձեռնտու նման ապատեղեկատվության հայտնվելը ռուսական մամուլում, կարելի է միայն ենթադրել:

Ա. Բ.

Կառլոս Մենեմը կայցելի Հայաստան

ԵՐԵՎԱՆ, 23 ՄԱՅԻՍ, ՓԱՍՏ: ԽՍՀՄ փլուզումից հետո առաջին անգամ Արգենտինայի նախագահ Կառլոս Մենեմը այս տարվա հոկտեմբերին կայցելի նախկին խորհրդային հանրապետություններ: Նա, նախ, կժամանի Մոսկվա, որտեղից կմեկնի Կիեւ եւ շրջագայության ավարտին կժամանի Հայաստան:

Գործարարների միջազգային համաժողովը մայիսի վերջին

Մայիսի 30-31-ը Երեւանում տեղի կունենա գործարար մարդկանց միջազգային 4-րդ համաժողովը, որը Հայաստանի կառավարության հովանավորությամբ հրավիրել է Հայաստանի արդյունաբերական ձեռնարկությունների եւ գործարար մարդկանց «Հայ գործարարների ֆորում» միջազգային կազմակերպությունը: Այս մասին հաղորդում են կառավարության լրատվական ծառայությունից: Ենթադրվում է, որ համաժողովին կմասնակցեն տարբեր երկրներ ներկայացնող մոտ 120 բիզնեսմեններ: Համաժողովի օրակարգում մտցված է նաեւ «Հայ գործարարների կորպորացիա» բաց բաժնետիրական ընկերություն ստեղծելու հարցը, որը նպատակ ունի սատար կանգնել եւ ֆինանսավորել Հայաստանի արդյունաբերական, հատկապես փոքր եւ միջին ձեռնարկություններին:

Միաժամանակ համաժողովի մասնակիցներին տեղեկություն կտրվի Երեւանում միջազգային նոր բանկի հիմնադրման ուղղությամբ ֆորումի նախագահության կողմից կատարված աշխատանքների վերաբերյալ:

Ի նչպես հայտնի է, մայիսի 17-ին եւ 18-ին իրադրությունը հայ-նախիջեւանյան սահմանում կտրուկ սրվել էր: ադրբեջանական ուժերը ժամեր շարունակ հրետակոծում էին Արարատի շրջանի Երասխավանի հայկական սահմանապահ դիրքերը: Իրադրությունը հանգիստ չէր նաեւ Սիսիանի շրջանի սահմանապահ գոտում: Եվ ահա մայիսի 20-ին Երասխավանի սահմանագծում տեղի ունեցավ Հայաստանի պաշտպանության նախարարության եւ Նախիջեւանի ներկայացուցիչների հանդիպումը, որի ընթացքում հայկական պատվիրակության ղեկավար, գլխավոր սահմանապահ կոմիսար Գեղամ Հարությունյանը, ելնելով հայ-նախիջեւանյան սահմանում բռնամական գործողություններ թույլ չտալու մասին այս տարվա հունվարի 25-ին ձեռք բերված պայմանավորվածությունից, բացատրություններ պահանջեց Երասխի սահմանագոտում հայկական դիրքերի գնդակոծման եւ Սիսիանի սահմանների ուղղությամբ պարբերաբար ձեռնարկվող ոտնձգությունների կապակցությամբ:

Ըստ Նույյան տարան գործակալության, Հայաստանի պաշտպանության նախարարության տվյալներով, ակնհայտ փաստերը ժխտելու եւ պատասխանատվությունից խուսափելու դիրք բռնած Նախիջեւանի պատվիրակության ներկայացուցիչների ճնշման տակ ի վերջո ստիպված եղավ ընդունել ճշմարտությունը: «Պարզ է դարձել, ասվում է լրատվական ծառայության հաղորդագրության մեջ, որ Նախիջեւանի բանակային կազմավորումների մեջ տիրապետող է դառնում այն մտայնությունը, ըստ որի ղարաբաղյան ռազմաճակատներ մեկնելուց խուսափելու միակ ուղին հայ-նախիջեւանյան սահմանում լարվածության ստեղծումն է»:

ԵՐԱՍԽԱՎԱՆ

Հանդիպում հայ-նախիջեւանյան սահմանում

Ի վերջո, նախիջեւանյան պատվիրակության ղեկավարները խոստացան ուժեղացնել հսկողությունը սահմաններում տեղաբաշխված իրենց զինվորական ստորաբաժանումների նկատմամբ: Քաղաքական դիտորդների կարծիքով, հայ-նախիջեւանյան սահմանում լարվածության աճը կապված էր մոսկովյան ծրագրի հանդեպ Ադրբեջանի անհամաձայնության հետ եւ նպատակ ուներ հայկական կողմին հրահրել պատասխան գործողությունների՝ դրանով իսկ ներքաշելով պատերազմի մեջ:

Ա. Բ.

Կապեր Սերբիայի, Աբխազիայի եւ Մերձդնեստրի հետ

Մայիսի 21-ին Ստեփանակերտում տեղի ունեցավ ԼՂՀ ՊՊԿ-ի նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի եւ ԼՂՀ արտգործնախարար Արկադի Ղուկասյանի մամլո ասուլիսը, որը նվիրված էր 4 հոգուց բաղկացած ԼՂՀ պատվիրակության Ղրիմի Հանրապետություն կատարած պաշտոնական այցին:

Ռոբերտ Քոչարյանը համառոտ անդրադարձավ հանդիպումների ժամանակ ընդունված փաստաթղթերին, մասնավորապես, երկու հանրապետությունների ղեկավարների հանդիպումների արդյունքների վերաբերյալ կոմյունիկեին եւ «Առեւտրա-տնտեսական եւ սոցիալ-մշակութային համագործակցության սկզբունքների մասին» համաձայնագրին:

Այն հարցին, թե հնարավո՞ր է արդյոք նման համաձայնագրեր ստորագրել նաեւ Սերբիայի, Աբխազիայի եւ Մերձդնեստրի հետ, ՊՊԿ-ի նախագահը պատասխանել է, որ այդպիսի մտադրություններ կան: «ԼՂՀ արտգործնախարար Արկադի Ղուկասյանը հանդիպել է Մերձդնեստրյան Հանրապետության նախագահ Սմիրնովի հետ: Աբխազիայի հետ շփումներ եղել են, սակայն որեւէ կոնկրետ պայմանավորվածություն գոյություն չունի: Ես կարծում եմ, որ այս հանրապետությունների ղեկավարների հանդիպումը առանց հավանականությամբ կկայանա մոտ ժամանակներս: Այս ուղղությամբ ԼՂՀ ղեկավարությունը լուրջ աշխատանք է կատարում», ասաց Ռոբերտ Քոչարյանը:

ՆՏ

ՓԱՐԻԶ-ԵՐԵՎԱՆ

Նամակները ուք օրում

ՐԱՖՖԻ ՆԵՐՍԷՍ, ԱՐԱԶՍ

Մայիսի 19-ին Երեւան վերադարձան ՀՀ կապի նախարարության փոստային վարչության պետ Վալերի Սեյրանյանը եւ տեսակավորման կենտրոնի տնօրեն Հարություն Քազանջյանը: Նրանց մայիսի 5-ին Ֆրանսիա էին հրավիրել «Լա Պոստ» կազմակերպությունը եւ արտգործնախարարությունը, երկու երկրների միջեւ արդեն երկու տարի շարունակվող համագործակցությունը պաշտոնապես ամրապնդելու համար:

Մայիսի 18-ին, Հայկական միջմասնագիտական համախմբում (G. I. A.) կազմակերպության նախաձեռնությամբ, ժամը 19-ին, Փարիզի Կ[illegible] փողոցի ՀԲԸՄ-ի դահլիճում [illegible]կազմակերպվեց մամուլի ասուլ[illegible] ներկա էր նաեւ ֆրա[illegible] Լա Պոստ» կազմակերպության [illegible] նախագահի եղբայ[illegible] խորհրդական Անդրե Լորենը: 1993-ի մարտին Անդրե Լորենը ժամանել էր Երեւան, որից հետո, ապրիլի 7-ից սկսեց գործել Փարիզ-Երեւան ուղիղ օդային փոստային կապը: Մինչ այդ առաքումները անցնում էին Մոսկվայով, հաճախ մինչեւ իսկ վեց ամսվա ընթացքում: «Իսկ այժմ, կարելի է ասել, ճեպ Վալերի Սեյրանյանը, որ արդեն հուսալիություն է ձեռք բերվել»: Մեր նպատակն է, շարունակեց նա, առավելագույն չափով օգտագործել Ֆրանսիայի հետ ունեցած մեր կապերը եւ Ֆրանսիայի միջոցով կապեր հաստատել այլ երկրների հետ: Մասնավորապես, ֆրանսիական կողմի բանակցությունների շնորհիվ ԱՄՆ-ի փոստային վարչությունը համաձայնություն է տվել, որ Ֆրանսիան տարանցիկ դեր խաղա ԱՄՆ-Հայաստան փոստային կապի մեջ: Այստեղ Անդրե Լորենը պարզաբանում, մեջ: թե ԱՄՆ-ի հետ հաջողվեց կատարել այդ աշխատանքը, սակայն որեւէ այլ երկրի հետ փոստային կապ հաստատելու համար նախապես անհրաժեշտ է [illegible] Հայաստանի [illegible]փոստային վարչության դիմումը այդ երկրի համապատասխան կազմակերպությանը:

Հարություն Քազանջյանը մանրամասնություններ տվեց դրամական փոխադրումների վերաբերյալ, որոնք սովորաբար ուղարկվում էին պարզունակ ձեւով, ծրարներով, որն արգելված է միջազգային օրենքներով: «Հայաստանի փոստատները շուտով կստանան տարադրամ վճարելու արտոնություն: Ֆրանսիայի եւ Հայաստանի միջեւ, իհարկե, փող չի փոխադրվելու, այլ փոստի ճանապարհով միայն փաստաթուղթ է անցնելու»: «Դրամական փոխադրության աշխատանքները կսկսվեն հուլիսի 1-ից», եզրափակեց նա:

Իսկ վերջին հարցով, Փարիզից ուղարկված նամակը Երեւանի հասցեատիրոջը քանի՞ օրվա ընթացքում է հասնում, հարցին Երեւանի փոստային վարչության պատասխանատուները եւ «Լա Պոստ»-ի ներկայացուցիչը համաձայնությամբ ասացին. «Նամակը փոստատուն հանձնելու օրը ճիշտ հաշվելու դեպքում առավելագույնը ութ օրից: Այսինքն՝ Փարիզի փոստարկղը [illegible] Երեւանի [illegible] երկուշաբթի օրը գցված նամակը կհասնի հինգշաբթի օրվա օդանավին, կտեսակավորվի ուրբաթ օրը, մինչեւ երեկո, շաբաթ օրը կուղարկվի, կիրակի հանգիստ է, երկուշաբթի առավելագույնը երեքշաբթի, ութ օրից, կհասնի հասցեատիրոջը: Երկուշաբթիից հետո փոստ հանձնված նամակը կսպասի մի շաբաթ մյուս հինգշաբթի օրվա թռիչքին, որն արդեն կտեւի 14 օր»:

ՀԱՄԱՌՈՏ

«Ազնավուրը Հայաստանին» կազմակերպությունը հիշեցնում է

Շարունակվում է Հայաստանի ծնողազուրկ երեխաներին ուղղված 15 կգ կշռով ընտանեկան արկղերի բաշխումը Երեւան քաղաքում: Արկղերը, որոնք տրամադրված են Եվրահամայնքի կողմից եւ բաշխվում են «Ազնավուրը՝ Հայաստանին» կազմակերպության մասնակցությամբ, հանձնվում են հասցեատերերին Երեւանի շրջանների սոցիալական ծառայություններում: Արկղերի հատկացման վերջին ժամկետը ս.թ. հունիսի 3-ն է: Խնդրում ենք այն երեւանցիներին, ում համար նախատեսված է այս օգնությունը, մինչեւ այդ ժամկետը ներկայանալ համապատասխան շրջանի սոցիալական ծառայություն՝ ընտանեկան արկղ ստանալու: Սույն թվականի հունիսի 3-ից հետո հատկացումը դադարեցվելու է:

Օրերս կներկայացվի Կիեւյան կամրջի վերանորոգման վերջնական նախագիծը

Երեւանի քաղխորհրդի գործկոմի մայիսի 23-ի աշխատանքային խորհրդակցությունում, որը վարում էր նախագահ Վահագն Խաչատրյանը, առաջին հերթին լսվեց Կիեւյան կամրջի վերանորոգման հարցը: Քաղխորհրդի լրատվական կենտրոնից Նոյյան տապան գործակալության թղթակցին հայտնել են, որ Վ. Խաչատրյանը հանձնարարել է նախագահի տեղակալ Վազգեն Պետրոսյանին նամակ ներ ուղարկել ՀՀ շինարարության եւ նյութական ռեսուրսների նախարարություններին կամրջի վերանորոգման համար, իսկ մայիսի 27-ին նախագահին ներկայացնել վերանորոգման վերջնական առաջարկներն ու նախագծերը:

ՆՏ

Աղօրինի ավտոտնակները կքանդվեն, իսկ դագաղները պետք է վաճառվեն միայն փակ հաստատություններում

Մայիսի 23-ի Երքաղխորհրդի նախագահ Վահագն Խաչատրյանի մոտ հրավիրված խորհրդակցությունում գործկոմի փոխնախագահ Սամվել Մավիսակալյանին հանձնարարվել է զեկուցագիր ներկայացնել անկախ սնուցում ունեցող կաբսայասների վերահսկողությունն ապահովելու համար: Կրկին նշվել է ապօրինի ավտոտնակների մասին (առանձին հասցեներով նշվել են 9-3 թաղամասում եւ Լենինգրադյան փողոցում գտնվողները): Նախագահը համապատասխան կազմակերպություններին հանձնարարել է ապամոնտաժել դրանք: Երքաղխորհրդի լրատվական կենտրոնից Նոյյան տապան գործակալության թղթակցին հայտնել են, որ Վ. Խաչատրյանը ՆԳ վարչությանն ու ավտոտեսչությանը հանձնարարել է արգելել վերջերս տարածում գտած ավտոպահեստամասերի ու դագաղների բացօթյա վաճառքը եւ դրանք կազմակերպել միայն փակ հաստատություններում:

ՆՏ

ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ

Արհմիությունները հրավիրում են հանրահավաքի

Հայաստանի արհմիությունների կոնֆեդերացիան մայիսի 27-ին, ժամը 16-ին կազմակերպում է աշխատավորության հանրահավաք երկրի աշխատավորության սոցիալ-տնտեսական ծանր իրավիճակի բելադրությամբ:

Իսկ մինչ այդ մայիսի 25-ին, ժամը 12-ին, կոնֆեդերացիան մամուլի ասուլիս կհրավիրի Միությունների տան փոքր դահլիճում:

Կոնֆեդերացիան դիմում է հղել ՀՀ կառավարությանը, որտեղ մասնավորապես ասվում է, որ խախտելով «Տնտեսավարման շուկայական հարաբերությունների պայմաններում արհեստակցական միությունների գործունեության ապահովելու մասին» ՀՀ նախագահի 1993 թ. հունվարի 25-ի հրամանագիրը, ՀՀ կառավարությունը մայիսի 6-ի որոշմամբ 8 անգամ (նախատեսված 4-ի փոխարեն) բարձրացնում է էլեկտրաէներգիայի սակագները եւ այլն:

ՀԱՄԿ-ն իր բազմահազար անդամների անունից մի շարք սոցիալ-տնտեսական պահանջներ է դրել ՀՀ կառավարության առջեւ եւ կոչ է անում Հայաստանի բնակչությանը համախմբվել գոյության իրավունքը պաշտպանելու համար, մասնակցել հանրահավաքին՝ վճռական «Ոչ» ասելու աղքատությանն ու ընչազրկությանը, անկառավարելիությանն ու քաոսին:

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Գ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, տելեքս 243266 CPIRI SU
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՀԱՄԼԵՏ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ / 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ոճը եւ տառաձեւերը ՊԱՎԵԼ ԴԱԼԼԱՔՅԱՆԻ
Apple Macintosh համակարգչային սարքածը «Ազգ» թերթի
Azg armenian daily
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010
Published in U.S.A. by AZG Publishing Co.,
22122 Sherman Way, Suite 203, Canoga Park,
CA 91303, Call (818) 598-0423 Fax
(818)340-9819 for subscription rates
Publisher - Հրատարակիչ
Dr. Krikor Krikorian -
Դոկտ. Գրիգոր Գրիգորեան
Executive Director - Տնօրեն
Vartan Karaoghlanian -
Վարդան Գարաօղլանեան
Production Manager -
Raffi Shoubookian
Արտադրություն
Րաֆֆի Շուպուքեան
«ԱԶԳ» օրաթերթը հայորդվում է ԱՄՆ «ԱՐՄԻՆԱՐ» ՍԹԸ-ի համակարգչային կապով
Հեռախոս 7-8852 281425,
Ֆաքս 7-8852 285082
E-MAIL INTERNET: ROOT
YEREVAN @ REX. IASNET. COM

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՇՐՋԱՆ ԱՊՀ

1994 թ. մայիսի 14-ին Հյուսիսային Օսիայի մայրաքաղաք Վլադիկավկազում Վրաստանի ԵԱՀԽ ներկայացուցչության նախաձեռնությամբ տեղի ունեցավ Վրաստանի եւ Հյուսիսային ու Հարավային Օսիաների ներկայացուցիչների հանդիպում՝ ԵԱՀԽ ներկայացուցչության անդամների մասնակցությամբ:

Այդ հանդիպման ժամանակ քննարկվում էր գաղթականների եւ Վրաստանի հարկադիր վերաբնակիչների խնդիրը: Հարկ է նշել, որ գաղթա-

ՀՅՈՒՍԻՍԱՅԻՆ ԿՈՎԿԱՍ

«Կյանքն ամեն ինչ սովորեցնում է»

ՌՈԶԱ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ

կանների հարցը բարդանում է վրաց-օսական երկխոսության պատճառով:

Հայտնի է, որ վրաց-հարավօսական հակամարտությունը մարեց Ռուսաստանի, Վրաստանի, Հյուսիսային Օսիայի միացյալ խաղաղարար ուժեր մտցնելու շնորհիվ, որոնց մասնակցում էր նաեւ Հարավային Օսիայի զորաբաժինը:

Ինչպես մեզ հայտնեցին Հարավային Օսիայի մայրաքաղաք Ցխինվալից, վրացի բնակչության հեռանալուց անմիջապես հետո այստեղից ներքին կարգով դուրս է բերվել նաեւ խաղաղարար ուժերի վրացական գումարտակը, որի կենտրոնը գտնվում էր Վրաստանի Նիկոզի գյուղում, Գորիից ոչ հեռու: Բազմաթիվ բարդություններով ուղեկցված այս բոլոր միջոցառումներն իրագործվել են 1992 թ.: Այն ժամանակվանից շատ ջրեր են հոսել, բայց այդպես էլ չի հաջողվել խնդիրը լուծել: Անցած ժամանակամիջոցում Հյուսիսային Օսիան «ճանաչելով» Հարավային Օսիային (1993 թ. մարտ), հասցրել է Հարավային Օսիայի հետ պայմանագրեր ստորագրել՝ երկու հանրապետությունների քաղաքական ու տնտեսական միասնացման վերաբերյալ եւ Ռուսաստանի ղեկավարությանը դիմել Հարավային Օսիան Ռուսաստանի կազմի մեջ մտցնելու խնդրանքով: Սակայն ռուսական կողմից որեւէ պատասխան չի ստացվել: Բայց այն բանից հետո, երբ սկսվեցին վրաց-աբխազական հակամարտության կարգավորման բանակցությունները, Վրաստանի ԵԱՀԽ ներկայացուցչության նախաձեռնությամբ հրավիրված խորհրդակցության բոլոր կողմերը Վլադիկավկազ ժամանեցին՝ Վրաստանի եւ Հյուսիսային Օսիայի բանակցությունների նախապատրաստման փորձագիտական խմբերի ստեղծման անհրաժեշտության գաղափարը հավաստելու: Դա վկայում է առկա բանակցությունների նոր փուլ, որտեղ որպես առանձին կողմ բացակայում է Հարավային Օսիան, իսկ Վրաստանի ղեկավարությունը դեռեւս խորհրդարանի 1989 թ. նոյեմբերի 19-ի որոշման դիրքերում է, որի համաձայն Հարավային Օսիայի Ինքնավար Մարզը լուծարվում է:

Հատկանշական է, որ 1994 թ. մայիսի 20-ին Կրասնոդարում տեղի ունեցավ Հյուսիսային Կովկասի հանրապետությունների, երկրամասերի ու մարզերի ներկայացուցչական ու գործադիր իշխանության ղեկավարների այլընտրական խորհրդակցություն, որը հրավիրվել էր Աբխազիայի ԳԽ նախագահ Վլադիսլավ Արձինբայի նախաձեռնությամբ: Այդ խորհրդակցությանը հրավիրվել էին նաեւ Հարավային Օսիայի եւ Ղրիմի ներկայացուցիչներ: Այնպես որ Հարավային Օսիան երկու տարբեր խորհրդակցություններում ներկայացված էր տարբեր հովանու ներքո: Հիրավի «կյանքն ամեն ինչ սովորեցնում է»:

Այդ հանդիպման նպատակներն են շրջանի խաղաղության ու կայունության ամրապնդումը, տնտեսական ու մշակութային կապերի ընդլայնումը: Խորհրդակցության մասնակիցները կքննարկեն նաեւ օսինգուշական հա-

կամարտության գոտում տիրող իրադրությունը:

Խորհրդակցությանը կմասնակցեն Ռուսաստանի իշխանության դաշնակցային մարմինների ներկայացուցիչները, այդ թվում՝ ազգությունների եւ շրջանային քաղաքականության գործերի նախարար Նիկոլայ Եգորովը: Ամեն ինչից երեւում է, որ խորհրդակցության մասնակիցների կազմը պատահական չէ: Չէ՞ որ բացի բուն Դաշնության սուբյեկտներից, ներկա են նաեւ Աբխազիան, Հարավային Օսիան, Ղրիմը:

Հարց է ծագում. ռուսական դիվանագիտությունն ինչպե՞ս կարող է Վրաստանի (Աբխազիա, Հարավային Օսիա) եւ Ուկրաինայի (Ղրիմ) տարածքային ամբողջականության ճանաչման գաղափարին իր կողմնակցությունը շաղկապել այն բանի հետ, որ ինքն այդ սուբյեկտների հետ տնտեսական, քաղաքական ու մշակութային կապերի անմիջական պայմանագրեր է ստորագրում՝ Վրաստանի եւ Ուկրաինայի կառավարությունները շրջանցելով: Մեծ հաշվով պարզ է, որ այդ դեպքում Ռուսաստանը ելնում է սեփական կանխադրույթից. նախկին ԽՍՀՄ, ներկայիս ԱՊՀ տարածություններում օժանդակել միայն ռուսամետ ուժերին: Դա նրան թույլ է տալիս վերահսկողության տակ պահել շրջանում իր աշխարհաքաղաքական եւ ազգային շահերի պաշտպանությունը:

Դրա հետ մեկտեղ, պետք է պատշաճը մատուցել Ռուսաստանի ղեկավարության այն «հմտությանը», որով նա կարողանում է քաղաքականապես չճանաչել այդ սուբյեկտները կամ, ծայրահեղ դեպքում, նրանց ակնարկել իր կազմի մեջ մտցնելու համաձայնության մասին: Ռուսաստանի ղեկավարության ընտրած «ուղին» առավել հստակ եւ արդյունավետ է հենց այժմ, երբ այդ բոլոր սուբյեկտները տնտեսական ու քաղաքական ծանր վիճակում են, եւ Ռուսաստանի հետ կնքվող քաղաքական-տնտեսական գործակցության երկկողմ պայմանագրերն ըստ էության «փրկարար օղակ» են դառնում Ռուսաստանի հետ պայմանագիր կնքող կողմի համար:

Հենց այս հանգամանքն էլ Վրաստանին եւ Ուկրաինային դրդում է առավել «զիջողական» դիրք բռնել Ռուսաստանի հետ իրենց հարաբերություններում:

Այնպես որ Ռուսաստանի արտաքին քաղաքական գործունեության հերթական փուլը մեկ անգամ եւս ցուցադրում է, որ «դանդաղ գործողության ականների» ժամացույցի մեխանիզմը (մասնավորապես Հարավային Օսիա, Ղրիմ, Աբխազիա) գտնվում է Մոսկվայում, որը հարկ եղած պահին կարող է պայթյունավտանգ իրավիճակ ստեղծել հակամարտությունների որեւէ կետում:

ԱԴՐԲԵՋԱՆ

90 ձերբակալություն «Զոհաբերության օրը»

ԲԱՔՈՒ, 23 ՄԱՅԻՍ, ՍՆԱՐԿ: Շաբաթ օրն այստեղ ընդդիմադիր կուսակցությունների չարտոնված ցույցը ցրելով՝ Ադրբեջանի կառավարող շրջանները նշեցին մահմեդականների կրոնական զոհաբերության տոնը (Ղուրբան բայրամի):

Այս անգամ «զոհերն էին» հանրապետության արտաքին քաղաքական գերատեսչության նախկին ղեկավար Թոֆիկ Կասումովը, նախկին ներքին գործերի նախարար Իսքենդեր Համիդովը, Մուսավաթ կուսակցության գլխավոր քարտուղար Նիզամի Իբրահիմլին, Ադրբեջանի ժողովրդական երգչուհի Ֆլորա Քերիմովան՝ ընդհանուր առմամբ ավելի քան 90 մարդ, որոնց կալանավորեցին եւ անհայտ ուղղությամբ տարան մահակավոր «իրավակարգի պահապանները»: Միայն «թյուրիմացաբար» ձերբակալությունից խուսափեց Ադրբեջանի խորհրդարանի նախկին խոսնակ Իսա Գամբարը: Ահա այսպես Բաքվի իշխանությունները հաշվեհարդար տեսան Ազատության հրապարակում այդպես էլ չկայացած հանրահավաքի մասնակիցների նկատմամբ, որի կազմակերպիչ 13 ընդդիմադիր կուսակցությունները փորձել էին իրենց անհամաձայնությունն արտահայտել ռուսական խաղաղարար ուժերը Ղարաբաղի հակամարտության գոտի մտցնելու հնարավորության առնչությամբ: Ականատեսների վկայությամբ, հատկապես մոլեգնում էին այսպես կոչված «սեւ բերետավորները», որոնք, առոգանությունից դատելով, բաքվեցիներ չէին:

Մինչդեռ իրավապահ մարմինները կտրուկ ժխտում են մարդկանց զանգվածային ձերբակալությունների ու ծեծի փաստերը, այդ լուրերը համարելով ստահոդ:

Սակայն ճշմարտությանն ավելի մոտ գտնվեց գլխավոր դատախազ Ալի Օմարովը, հայտարարելով, թե «պատերազմող երկրում հանրահավաքներ չեն անցկացնում»:

Գնահատելով Բաքվի շաբաթօրյա դեպքերը, անկախ դիտորդներն այն կարծիքն են հայտնում, որ Բիշքեկի արձանագրության հակառակորդների դեմ Ադրբեջանի ղեկավարության վճռական գործողությունները վկայում են, որ պաշտոնական Բաքուն, ըստ երեւույթին, մտադիր է հավանություն տալ Մոսկվայի ամփոփիչ փաստաթղթին, որով նախատեսվում է ռուսական զորքեր մտցնել հակամարտության գոտի:

Նախորդ օրը Ադրբեջանի քաղաքական տարբեր հոսանքներ ներկայացնող 20-ից ավելի կուսակցություններ ստորագրեցին հուշագիր Ազգային դիմադրության շարժում ստեղծելու մասին: Շարժման խնդիրն է պայքարել ինքնիշխանության, տարածքային ամբողջականության կորստի դեմ: Հուշագիրն ստորագրվեց Ազգային անկախության կուսակցության կենտրոնակայանում կայացած խորհրդակցությունից հետո: Խորհրդակցության մասնակիցների կարծիքով, հանուն սեփական իշխանության պահպանման, կառավարությունը հանրապետությունը տանում է դեպի աղետ, տարածքային ամբողջականության եւ ինքնիշխանության կորստի:

ARMINTERTOUR TRAVEL COMPANY

«ԱՐՄԻՆՏԵՐՏՈՒՐ»
Տուրիստական ֆիրման

ամեն չորեքշաբթի կազմակերպում է
չարտերային թռիչքներ
ԵՐԵՎԱՆ-ԲՈՒՐԳԱՍ-ԵՐԵՎԱՆ
ուղերթով

կօգնի Ձեզ այցելել. Գերմանիա, Հունգարիա, Հունաստան, Լեհաստան, Չեխիա, Սլովակիա, Ֆրանսիա եւ եվրոպական այլ երկրներ համապատասխան փաստաթղթերի առկայության դեպքում:

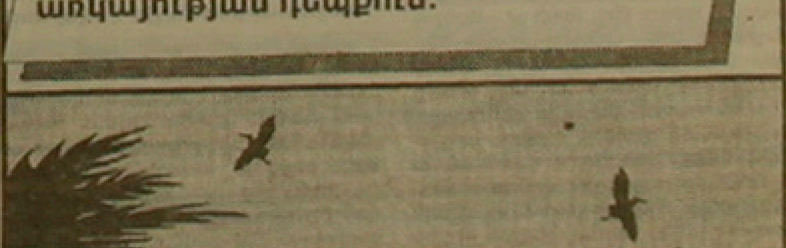

առաջարկում է
հետաքրքիր ճանապարհորդություն ՄԱԷ
(ավիաչվերթը երկու շաբաթը մեկ)

հրավիրում է ամռանը 14 օրյա հանգստի Բուլղարիա Ոսկյա ավազների եւ Արեւային ափի հարմարավետ հյուրանոցներում, որտեղ Ձեզ սպասում է խաղերի եւ զվարճանքների աշխարհը:

Մեր հասցեն՝ Հ.Հակոբյան 2
հեռ. ★ 272-450 ★ 272-008 ★
Arina

ՀԱՄԱՌՈՏ

Միացյալ ճակատով

ՄՈՍԿՎԱ, 21 ՄԱՅԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այստեղ բացված Ազատ Ռուսաստան կուսակցության երկրորդ համագումարի աշխատանքներին մասնակցում են 149 պատվիրակներ, կուսակցության 60 տարածաշրջանային կազմակերպություններից:

Ալեքսանդր Ռուցկոյն իր ելույթում հայտարարեց. «Կուսակցությունը պետք է որոշի, թե ով պետք է լինի առաջնորդը, որպեսզի վերացվեն հակասություններն ու անելոսները: Կուսակցությունը պետք է որոշի նաեւ, թե արդյոք այսուհետեւ էլ լինելո՞ւ է զանազան անկախ կազմակերպությունների թվում, որոնք աճում են սնկի պես, եւ որոնցից ոչ մեկը ի զորու չէ փոփոխել դիրքորոշումը: Իսկ դիրքորոշման էությունն այն է, որ նա օգնելու է հասնել վաղաժամկետ նախագահական ընտրությունների անցկացման եւ հակաժողովրդական ռոսի-կանական վարչակարգի փոփոխման:

Ընտրություններում հանդես գալով միասնական ճակատով, հայրենասիրական ուժերը կհասնեն հաղթանակի: Զանգվածային հայրենասիրական շարժման նպատակները կլինեն Ռուսաստանի ազգային, մշակութային ու հոգեւոր վերածնունդը, մեծ Ռուսաստանի վերականգնումը ԽՍՀՄ շրջանակներում, կարգուկանոնի հաստատումը երկրում, սոցիալապես կողմնորոշված տնտեսական համակարգի ստեղծումը»:

Ինչպես օդն ու ջուրը

ԴՈՆԲԱՍ, 21 ՄԱՅԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Դոնբասը մեզ հարկավոր է, ինչպես օդն ու ջուրը, երկինքն ու երկիրը, ուստի պետությունը հնարավոր ամեն ինչ կանի այդ տարածաշրջանի խնդիրները կարգավորելու համար», մայիսի 20-ին Դոնբասի աշխատավորների հետ կայացած հանդիպման ժամանակ հայտարարեց Ուկրաինայի նախագահ Լեոնիդ Կրավչուկը: Նախագահը հաղորդեց, որ համաշխարհային վարկային դրամատունը 300 մլն դոլար է հատկացնում Ուկրաինայի ածխարդյունաբերության ծրագրի համար:

Ընդդիմությունը վախեցնում է

ԲԱՔՈՒ, 21 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Բաքվում ռուսաստանցի զինծառայողներ են երեւացել, ռուսաստանցի գեներալներն ուղղաթիռներից դիտում են դիրքերը», հայտարարեցին Միլլի մեջլիսի անդամներ, Ադրբեջանի նախկին ներքին գործերի նախարար, Բոզ գուրդ կուսակցության ղեկավար Իսքենդեր Համիդովը եւ Ադրբեջանի նախագահի վերջին ընտրություններում նախագահության թեկնածու Վահիդ Ազերբայջան (Միասնական Ադրբեջան) կուսակցության ղեկավար Քեռար Աբիլովը:

digitised by A.R.A.R.@

ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Բարոյականություն, արդարություն, թե ագրեսիվություն

Պատմության շրջադարձային պահերին նկատվում են բարոյական չափանիշների արժեզրկման եւ վերագնահատման միտումներ: Նկատի ունենալով այն հանգամանքը, որ այսօր մենք ապրում ենք անցումային ժամանակաշրջանում, երբ նախկինում ընդունված կոմունիստական բարոյական չափանիշներն ու «կառուցողի» ստատուս ձեռք բերած նոր մարդկանց վերաբերող կողմերը վերջնականապես կորցրել են իրենց պարտադրված ուժգնությունը, ծագում է բարոյականության բնորոշման անհետաձգելի անհրաժեշտություն: Ո՞րն է բարոյականը: Ինչպիսի՞ն է նրա հոգեբանական զարգացման ընթացքը...

Ժամանակի ընթացքում մարդկանց մեջ հանդես են եկել տարբեր բարոյական չափանիշներ: Որեւէ մեկի կողմից որպես սեռական սանձարձակություն գնահատված փաստը մեկ ուրիշի կողմից կարող է դիտվել որպես սեր եւ առնականության դրսեւորում: Ուրեմն, ինչպե՞ս սահմանենք բարոյականությունը: Այս մասին գոյություն ունեցող տեսակետները հաճախ չեն համընկնում: Որոշ տեսաբանների կարծիքով, մարդիկ տարբերում են բարոյականը անբարոյականից ինտուիցիայի օգնությամբ: Էմոտիվիզմի տեսության կողմնակիցները նշում են, որ բարոյական դիրքորոշումները հրամաններ են, որոնք ուղղված են որոշակի օրենքների կատարմանը: Այսինքն՝ բարոյական վարքը որոշակի օրենքների հետեւելու գիտակցումն է: Նորմերը հիմնվում են գիտակցված եւ հետեւողական վարքի վրա եւ գտնում են, որ բարոյական դրույթները ավելի շուտ պետք է ուղենցույց դառնան եւ ոչ թե անմիջականորեն ազդեն վարքի վրա:

Բարոյական դրույթները եւ վարքագծերը երբեք չեն առաջանում հանկարծակի, ավարտված տեսքով, այլ ենթակա են զարգացման եւ փոփոխման: Երեխայի հոգեկանի զարգացմանը զուգընթաց նկատվում են բարոյականության զարգացման մի շարք փուլեր: Երբ փոքր հասակում բարոյական չափանիշներն երեխայի կողմից դիտվում են որպես բացարձակ ճշմարտություն, ապա ավելի ուշ մարդիկ հետզհետե սկսում են հասկանալ, որ օրենքները ստեղծվում են իրենց նմանների կողմից եւ միշտ չէ, որ կատարյալ են: Հաճախ կարելի է հանդիպել այնպիսի իրավիճակների, երբ բարձր բարոյական իդեալներով օժտված անհատը դրսեւորում է այնպիսի վարքագիծ, որը հակասության մեջ է մտնում ոչ միայն հասարակության, այլեւ նրա սեփական «եսի» հետ: Լինել բարոյական, ինչ-որ տեղ նշանակում է ղեկավարել սեփական վարքը: Սակայն հարց է առաջանում, ինչպե՞ս դաստիարակել բարոյական վարք: Մինչեւ մեկ տարեկան հասակը անհատը սերտ կապված է իր մասին հոգացող ծնողի կամ խնամողի հետ: Ծնողների ներկայությունը եւ նրանց հետ շփումը հաճելի է երեխայի համար, իսկ նրանց բացակայությունը տհաճ է եւ տագնապների տեղիք է տալիս: Ծնողական հոգատարություն արտահայտող խոսքերը, ժպիտը, ժեստերը մեծ արժեք ունեն երեխայի համար, մինչդեռ լարվածությունը, հոգատարության պակասը կարող են ստանալ բացասական նշանակություն: Այսպիսով, եթե առավել էմոցիոնալ կապերը չեն ձեւավորվում երեխաների զարգացման առաջին տարիներին, ապա բարոյական արժեքները կարող են մեծ վնաս կրել: Այս են վկայում նաեւ որբ երեխաների հետ կատարած ուսումնասիրությունները:

Բարոյականության զարգացման վերաբերյալ դատողությունները թույլ են տալիս եզրակացնել, որ այն հատուկ է միայն մարդուն: Բայց միեւնույն ժամանակ ակնհայտ է, որ մոլորակի վրա մարդն աչքի է ընկնում որպես առավել ագրեսիվ եւ կործանարար էակ, քան կենդանին: Մեծամասամբ ագրեսիան հակաբարոյական է եւ, հետեւաբար, այն ամենը, ինչ որ խանգարում է բարոյականությանը, կարող է պատճառ դառնալ ագրեսիվության դրսեւորման: Որպես ագրեսիա դիտվում է ցանկացած գործողություն կամ արարք, որը կարող է վնասակար լինել այլ մարդկանց կամ օբյեկտների համար:

Օրինակի համար փորձենք գնահատել հետեւյալ դեպքերում ագրեսիայի առկայությունը.

ա) մարդը սպանեց գողության նպատակով իր տուն մտած հանցագործին.

բ) ինչ-ինչ պատճառներով որդին նամակ չի գրում մորը, իսկ վերջինս սպասում է լուրի եւ այդ առիթով ունի տագնապային ապրումներ

գ) կատարողը սեղմում է այն կոճակը, որը մահվան դատապարտված հանցագործին սպանում է էլեկտրական աթոռի վրա...

Դժվար է միանշանակ պատասխան գտնել. արդյո՞ք ագրեսիա է դիտվում որդու կողմից նամակ չգրելու փաստը, կամ էլեկտրական աթոռի հոսանքը միացնող անձի գործողությունը: Հոգեբանական մոտեցումը ավելի հաճախ կենտրոնանում է ոչ թե կոնկրետ արարքի, այլ դրա հետեւում թաքնված պատճառների վրա:

Որոշ տեսություններ գտնում են, որ ագրեսիան ի ծնե գոյություն ունեցող երեւույթ է: Ակնհայտ է նաեւ, որ, դառնալով մեծահասակ, մարդը չի դադարում ագրեսիվ լինել: Սակայն մեծամասնությունը ի վիճակի է վերահսկել սեփական ագրեսիվ գրգիռները, այլապես մարդն անկարող կլինի ապրելու հասարակության մեջ:

Այլ անհատներ մնում են խիստ ագրեսիվ, բայց կարողանում են արտահայտել այն ավելի նուրբ միջոցներով՝ բառացի վիրավորանքներ, թաքնված պարտադրանքներ, պահանջներ եւ այլ տակտիկական հնարքներ...

Վերջապես մնում է մարդկանց այնպիսի մի խումբ, որը չի կարողանում հասնել բարձր ինքնատիրապետման եւ արտահայտում է ագրեսիվություն ֆիզիկական բռնության միջոցով: Ամերիկյան հոգեբաններ Սիրսի եւ Լեւինի ուսումնասիրությունները պարզեցին, որ երեխաների ագրեսիայի դրսեւորման համար կարեւոր նշանակություն են տալիս երկու գործոններ.

ա) ծնողների ներելու պատրաստակամության աստիճանը

բ) պատժի խստությունը ագրեսիվ վարքի դեպքում:

Պարզվեց, որ ամենաագրեսիվ երեխաների ծնողները կարծես հանդուրժում են երեխաների ցանկացած վարքագիծ, բայց օգտագործում են ամենախիստ պատժամիջոցները: Պատճառն այն է, որ խիստ պատիժը թշնամանք է առաջացնում երեխայի հոգում, եւ պատժելու հակումներ ունեցող ծնողները ագրեսիվության օրինակ են երեխաների համար:

Ագրեսիվության դրսեւորման պատճառ կարող է լինել նաեւ արդարության ոտնահարումը: Բոլոր քաղաքակրթությունները այս կամ այն ձեւով անդրադարձել են այն հարցին, թե ինչպես պետք է խրախուսել կամ պատժել հասարակության անդամներին: Արդարությունը հասկացվում է որպես հավասարություն: Նրա գոյությունը կամ բացակայությունը առանձնահատուկ ձեւով զգացվում է ցանկացած համակարգի մեջ՝ հաշվի առնելով մարդկանց արժանիքների գնահատման չափանիշները:

Ցանկացած հարաբերության շրջանակում, որը կարող է վերաբերվել ընկերներին, ուսուցիչներին եւ աշակերտներին, բժշկին եւ հիվանդին, մարզական թիմի անդամներին, կնոջը եւ ամուսնուն, հարաբերության մեջ մտնող կողմերը միաժամանակ եւ՛ տալիս են, եւ՛ ստանում: Այն, ինչ որ տալիս է անհատը, հարաբերականորեն անվանում են «ներդրում», իսկ այն, ինչ ստանում է՝ «վաստակ»: Արդարացի հարաբերություններ ստեղծվում են այն ժամանակ, երբ վաստակ-ներդրում համեմատականությունը յուրաքանչյուրի համար հավասար է: Այդպես, վաստակ-ներդրում հարաբերությունը կարող է ենթարկվել փոփոխությունների, իսկ անհավասարությունը կարելի է դիտել որպես անարդարություն:

Հաճախ արդարության ոտնահարման լուծումը մարդիկ փնտրում են պատիժների եւ խրախուսանքների «բաժանման» մեջ: Հետաքրքրություն է ներկայացնում նաեւ այն իրավիճակը, երբ մարդն ստանում է ավելի, քան արժանի է, այսինքն՝ վաստակը գերազանցում է ներդրմանը: Նման դեպքում անհատը կարող է ինտենսիվորեն աշխատել, կամ գոնե կարծել, որ աշխատում է հնարավորությունների սահմանում: Այս դեպքում մոռացության է մատնվում ներդրվածի եւ վաստակածի փոխհարաբերությունը, իսկ անհատը թյուրիմացաբար կարող է կարծել, թե ինքը մյուսներից ավելի շնորհալի է:

Ակնհայտ է, որ մարդկանց մեծամասնությունը փորձում է չկորցնել հավատը արդարացի աշխարհի եւ մարդկանց նկատմամբ: Այս է պատճառը, որ արդարության զգացումը կորցրած խուճապահար անհատը փորձում է մեղավորներ գտնել շրջապատում: Նա նույնիսկ ի վիճակի է դիմել անպատասխանատու եւ չարդարացված գործողությունների՝ մեղադրանքի, վիրավորանքի, ֆիզիկական բռնությունների: Վերջիններս միաժամանակ կարող են հանդես գալ որպես ագրեսիվության ծնող պատճառներ:

Մարդն ի վիճակի է դիմել ցանկացած միջոցի, միայն թե չկորցնի հավատը արդարացի աշխարհի նկատմամբ: Ուրիշների մեջ մեղավորներ փնտրելու փաստը ավելի շուտ ենթադրում է սեփական պատասխանատվության հերքում:

Այսօր, երբ դեռեւս չեն ձեւավորվել բարոյականության եւ արդարության չափանիշները, երբ տնտեսական եւ քաղաքական ճգնաժամը մուտք է գործել յուրաքանչյուր ընտանիք՝ դարձնելով այն սոցիալապես եւ հոգեբանորեն անպաշտպան, պահանջ է զգացվում վերը նշված հասկացությունները քննարկել եւ նշել տեսական մտածողության մակարդակով: Այդպես, արդարությունն ու բարոյականությունը անդարձացիորեն սկսում են ենթարկվել գործարարության օրենքներին կամ դառնում նրա սպասավորը: Ո՞ւր կտանի մեզ այս ուղին: Միթե՞ դեպի ագրեսիվություն...

Հուսանք, որ արծարծված հարցերը շուտափույթ կերպով կհայտնվեն հասարակական եւ տեսական մտածողության կիզակետում: Չէ՞ որ ժամանակը անդառնալի է եւ միակողմանի:

ԽԱՉԱՏՈՒՐ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ,
Հոգեբան, Երեւանի պետական բժշկական ինստիտուտ
ՉԱՐԻԿ ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ,
Վանաձորի «Արալեզ» հոգեբանական կենտրոն

ՊԱՐԶԱԲԱՆՈՒՄ

«Կա օրենք, եւ այդ օրենքը ժողովրդավարական է»

Նոյյան տապանի տեղեկատվությունը՝ «Ռուսների հեռանալու հիմնական պատճառը դպրոցների հարցն է», որը տպագրվել էր մեր թերթի մայիսի 18-ի համարում եւ ՀՀ լուսավորության նախարարության կողմից հերքվել ու խիստ գնահատականների արժանացել մայիսի 19-ի համարում, տարակուսանքի ու քննադատության տեղիք է տվել նաեւ ՀՀ կառավարության առընթեր լեզվի պետական տեսչությունում:

Տեսչության պետի տեղակալ Հովհաննես Զաքարյանը Նոյյան տապանի տեղեկատվությունը համարում է միտումնավոր, իսկ խմբագրությանը մեղադրում է այդ լրատվությանն իր էջերում տեղ տալով հանդերձ՝ որեւէ խմբագրական մեկնաբանություն չտալու մեջ, քանի որ «Ազգը» տեղյակ է եղել ճշմարտությանը, ինչպես նաեւ լեզվի մասին ՀՀ օրենքի դրույթներին: «Կա օրենք, այդ օրենքը չի ոտնահարում ազգային փոքրամասնությունների շահերը: Ի դեպ, այդ օրենքն ավելի քան ժողովրդավարական է, քանի որ ազգային փոքրամասնություններին թույլատրվում է ոչ միայն ուսանել իրենց մայրենի լեզուն որպես դպրոցական առարկա, ինչպես բոլոր ժողովրդավարական երկրներում, այլեւ ունենալ այդ լեզվով հանրակրթական դպրոցներ, ուր պետական լեզուն՝ հայերենը, ուսուցանվում է ընդամենը որպես պարտադիր օտար լեզու: Հայաստանում չկա որեւէ ռուս երեխա, որ զրկված լինի մայրենի լեզվով կրթություն ստանալու թե՛ իրավունքից, թե՛ հնարավորությունից: Նման փաստ չկա արձանագրված: Սրանից ավելի ով ի՞նչ է ուզում: Որ հայ երեխանե՞րն էլ ռուսական դպրոցներում սովորեն: Բայց չէ՞ որ հենց այդպես էլ կա: Հայաստանում հայ երեխաները սովորում են այնպիսի դպրոցներում, որոնք արեւմտյան ժողովրդավարության չափանիշերով կարող են համարվել ռուսական: Բանն այն է, որ Հայաստանի բոլոր հայկական կոչվող դպրոցներում շատ տարի պարտադիր ուսուցանվում են ռուսաց լեզու եւ գրականություն՝ ավարտական քննությամբ հանդերձ...: Նոյյան տապանի տեղեկատվությունը տարածվել է զանգվածային լրատվության միջոցներով, եւ ահա կրքեր են բորբոքվում, անտեղի աղմուկ է սկսվում: Այժմ այդ լուրը հերքում ենք մամուլում, ներկայացնում ենք խնդրի իրական պատճառները, բայց չէ՞ որ այն արդեն երկրի սահմաններից դուրս է եկել: Այսօր արդեն ճշմարտությունը վերահաստատելը բավական մեծ ջանքեր կպահանջի: Եւ թյուրիմացությունը կհարթվի մի դեպքում, եթե շատ ավելի մեծ աղմուկ բարձրանա, ասենք, թեկուզ Նոյյան տապանին տեսչության կողմից դատական մեղադրանք հարուցելու գնով: Բայց ի՞նչ իմաստ ուներ զուր տեղը ջուր պղտորել, ո՞ւմ էր ձեռնտու նման կեղծիքի հրապարակումը:

ՀՀ օրենքը՝ լեզվի մասին, ՀՀ Գերագույն խորհրդի կողմից ընդունվել է 1993 թ. մարտի 30-ին եւ ՀՀ նախագահի կողմից ստորագրվել է նույն թվի ապրիլի 17-ին: Ըստ օրենքի 1-ին հոդվածի՝ ՀՀ պետական լեզուն հայերենն է, որն սպասարկում է հանրապետության կյանքի բոլոր ոլորտները: Նույն օրենքի երկրորդ հոդվածը սահմանում է, որ հանրապետության ազգային փոքրամասնությունների համայնքներում հանրակրթական ուսուցումը եւ դաստիարակությունը կարող են կազմակերպվել իրենց մայրենի լեզվով՝ պետական ծրագրով եւ հովանավորությամբ, հայերենի պարտադիր ուսուցմամբ: Հայաստանի Հանրապետության տարածքում օտարալեզու ոչ հանրակրթական ուսումնական հաստատություն կարող է հիմնել միայն ՀՀ կառավարությունը՝ ՀՀ ԳԽ կրթության եւ գիտության, լեզվի եւ մշակույթի հարցերի մշտական հանձնաժողովի համաձայնությամբ:

ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանվում է պատասխանատվություն՝ սույն օրենքի պահանջները խախտելու համար:

Տեսչության կողմից կատարվող ստուգումները ցույց են տվել, որ ազգային փոքրամասնությունների մայրենի լեզվով կրթության իրավունքը խախտելու որեւէ օրինակ Հայաստանում չկա: Մինչդեռ չարաշահումներ նկատվել են առաջին հերթին հենց ռուսական դպրոցներում, որտեղ հայտնաբերվել են դեպքեր, երբ հայ երեխան, առանց որեւէ անխուսափելի անհրաժեշտության, ընդգրկվել է նման դպրոց (խոսքը վերաբերվում է 1-6 դասարաններին):

Ավելին, հայկական երկու դպրոցում նկատվել են օրենքին հակասող այլ փաստեր: Այսպես, Հայաստանում Ֆրանսիայի դեսպանատունը պայմանագիր էր կնքել այդ դպրոցների հետ, եւ այնտեղ հանրակրթական յոթը առարկա դասավանդվում էր ֆրանսերենով, այլ ոչ թե պետական լեզվով: Հայաստանում պետական լեզվական քաղաքականությունն ամենեւին չի բացառում օտար լեզուների խորացված ուսուցումը: Պրն. Զաքարյանը նշեց, որ որեւէ դպրոց կարող է ոչ թե 4, այլ թեկուզ ավելի մեծ թվով նախասիրական դասաժամեր ստեղծել օտար լեզուների ուսուցման նպատակով: «Ասենք, Ֆրանսիայի պատմություն, աշխարհագրություն, մշակույթի պատմություն, ֆրանսերենի առավել խորացված դասընթացներ: Բայց հանրակրթական առարկաները, ըստ կարգի, հարկ է ուսուցանել հայերենով: Իհարկե, դեսպանատան ուշադրությունը ֆրանսերենի ուսուցման բարելավման խնդրում խիստ խրախուսելի է, բայց կա օրենք, որն, ինչպես ասացի, գործունեության լայն հնարավորություն տալիս է: Միայն թե այդ գործունեությունը չպետք է իրականացվի մայրենիի հաշվին: Նկատի ունենանք նաեւ, որ Հայաստանում բուհ ընդունվելիս հարկ կլինի տվյալ առարկաների քննությունները հանձնել պետական լեզվով եւ ոչ թե ֆրանսերեն», ասաց նա:

Վերջում տեղեկանք

Ըստ ՀՀ մանկապարտեզի 1991 թ. ընդունված կանոնադրության, ռուս երեխաների համար հանրապետության շրջանների որոշ մանկապարտեզներում գործում են ռուսական խմբեր: Բոլոր հայկական մանկապարտեզների ավագ եւ նախապատրաստական խմբերում անցկացվում են ռուսաց լեզվի բյուջետային ժամեր՝ շաբաթը երկու անգամ:

1993-94 ուսումնական տարում հանրապետության նախկին 126 ռուսական դպրոցից 9-ը հայկական են դարձել, մյուսներն ունեն 7-10-րդ ռուսական դասարաններ: 26 դպրոցում կան ոչ միայն 7-10-րդ, այլեւ 1-6-րդ ռուսական դասարաններ, որոնցում ուսուցումը տարվում է ռուսաց լեզվով: Սրանցից 20-ը զուգահեռաբար ունեն նաեւ հայկական դասարաններ: Նախարարությունը հավաստիացնում է, որ նշված 1-6-րդ ռուսական դասարաններ ընդգրկվել են միայն այլազգի (հիմնականում ռուս) կամ հատուկ բացառությամբ այդ իրավունքն ստացած հայ երեխաներ:

Հանրապետության դպրոցների 1460 ռուսական դասարաններում (Երեւանում՝ 87) սովորում է 28 հազար աշակերտ (Երեւանում՝ 13 հազար), հիմնականում ռուսներ, ասորիներ, եզդիներ, քրդեր, 7-9 դասարաններում՝ նաեւ հայեր: Ավելի ցածր դասարաններում սովորում են այն հայերը, որոնք կրթությունն սկզբնական շրջանում ստացել են Հայաստանից դուրս՝ ռուսական դպրոցներում:

Այս ուսումնական տարվա սկզբում ընդունելություն է կատարվել Երեւանի 15 ռուսական առաջին դասարաններում, որտեղ ընդունվել է 238 աշակերտ: ՀՀ արդարադատության նախարարությունում գրանցված է ռուսերենով (այդ թվում եւ խառը՝ ռուսերեն-հայերեն) լույս տեսնող մոտ 3 տասնյակ թերթ:

ՀՀ-ում ոչ հայ բնակչությունը, ըստ պաշտոնական վերջին տվյալների (1990 թ.), կազմում էր ընդհանուրի 12 տոկոսը:

ՌՈՒԶԱՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

միջազգային

Բոննը ՆԱՏՕ-ի իր դաշնակցին սպառազինություն մատակարարելու էմբարգոն մտցրեց այս տարվա 7-ին հասարակայնության ճնշման տակ, որը վրդովված էր քրդական անկլավների դեմ ուժերի կողմից գերմանական սպառազինության օգտագործումից, ոչ միայն սպառազինությունը, այլ նաև գերմանական դաշնակցային Գերմանիայից: Օրինակ, Ծոցի պատերազմից հետո Բոննը Անկարային առանց դրամ զրկած 100 Leopard-1 քեղեր հրասայլեր, ինչպես նաև մի քանի ուղղաթիռներ: 1993 թվականի վերջին Բունդեսվերը նույնպես նակցում էին մոտ 5 հազար զինծառայողներ: Թուրքական ռազմաօդային ուժերը ռմբակոծում էին ՔԲԿ-ի դիրքերը Սիրիա և Հավլար շրջաններում, իսկ թուրքական հրասայլերը մոտեցան իրաքյան Քանիմաշի քաղաքին: Դեպի Հարավային Թուրքիա տեղափոխվում են ևս 100 հազար վաճ չէր երկար ժամանակ փնտրել Գերմանիայի զենքի փոխարինողը: Ռուսաստանյան սպառազինության և մարտական տեխնիկայի, հատկապես ուղղաթիռների հնարավոր գնումների մասին բանակցություններ վարվում էին տակավին վաղուց: Իսկ այս տարվա 20-ին Թուրքիա-

ՉԻՆԱՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒՄ

Նայելով Մոսկվային, Բոննը ավելի համարձակ է գործում

Մայիսի առաջին օրերից Գերմանիան հանեց Թուրքիային սպառազինություն մատակարարելու արգելքը: Ուշադրության է գրավում, որ արգելքը հանվեց անմիջապես այն բանից հետո, երբ Մոսկվայում ստորագրվեց ռուս-թուրքական համաձայնություն ռազմատեխնիկական համագործակցության մասին:

Քրդական բանվորական կուսակցության դեմ: Տեղեկատվության բո[illegible]ական բոլոր զանգվածային միջոցները այն միաբերան բացահայտում էին և շարունակում են բացահայտել: Դրան պաշտոնապես համաձայնվում է Գերմանիայի արտգործնախարար Կլաուս Քինկելը, և միջազգային գործերով Բունդեսթագի հանձնաժողովի նախագահ Հանս Շտերկենը: Պատգամավորը վերջերս գտնվում էր Անկարայում, որտեղ և խոստովանեց. «Ազնիվ խոսք, ես երբեք չեմ հավատացել այդ մեղադրանքներին»: Բոննի քաղաքագետներին ասի մեջ բոնելը դժվար է. թուրքերը հիմնականում ստանում էին ոչ գերմանական զենք, թեպետ և Գերմանիայից: Մասնավորապես, Spiegel ամսագիրը գրում է, որ Բունդեսվերը Թուրքիային անվճար փոխանցել է Կալաշնիկովի 256.125 ավտոմատ, 5 հազար գնդացիր, 100 հազար նռնականետ և գրեթե 445 միլիոն փամփուշտ նախկին Գերմանական Դեմոկրատական Հանրապետության ժողովրդական բանակի պաշարներից: Գերմանական այլ փորձագետներ բերում են, որ ֆրդերի դեմ ռազմական գործողությունների ընթացքում սեփական աչքով տեսել են նախկին ԳԴՀ-ի սովետական զրահամեքենաներ: Ըստ [illegible], թուրքերը երբեմն իրենց նկատմամբ չեն պատճառում սաղավարտներից ջնջել ԳԴՀ-ի տարբերանշանները: Ի դեպ, ըստ երևույթին, Բոննի քաղաքագետները այնուամենայնիվ լռում են. Թուրքիայում կա ոչ միայն ԳԴՀ-ի խորհրդա-

Թուրքիային փոխանցեց 30 Fantome մակնիշի հետախուզական ինքնաթիռներ Բրեմենգարդենում լուծարված ավիաբազայից:

Այս սպառազինումը առանց որևէ պաստառների, ակտիվորեն օգտագործվում է ֆրդերի դեմ, և գերմանական էմբարգոյի վերացման լուրը համընկավ նրանց դեմ Անկարայի կողմից ռազմական գործողությունների ուժեղացման ժամանակաշրջանին: Այսպես, տարվա վերջին, Հյուսիսային Իրաքում թուրքական բանակի գործողություններում (Իրաքը թուրքերին թույլատրում է իր տարածքում ֆրդերին հետապնդել) մաս-

զինվոր: Այսպիսով, քրդերի դեմ գործադրված բանակային և ոստիկանական ստորաբաժանումների թիվը հասնում է 400 հազարի: Վարչապետ Թանսու Չիլլերը ֆրդերից պահանջում է «հանձնվել մինչև ամառ»: Ըստ երևույթին, այդ ժամանակամիջոցում Անկարան կփակի Իրաքի հետ սահմանի վրա ստեղծել 15 կմ լայնությամբ և 95 կմ երկարությամբ բուֆերային գոտի:

Որ այս պայմաններում Գերմանիան այդպես արագորեն փոխեց վերջերս ընդունած իր որոշումը (ապրիլի 7-ին), անհրաժեշտ է նկատել հետևյալում: Անկարան ստիպ-

ջի պաշտպանության նախարարը Մոսկվա այցի ժամանակ ստորագրեց ռուս-թուրքական ռազմատեխնիկական համագործակցության համաձայնությունը: Թուրքիան ցանկություն հայտնեց ներմուծել տարեկան 600 միլիոն դոլլարի սպառազինում (որից 200 միլիոնը՝ հրաձգային): Ըստ որում, ֆրդերի դեմ այդ զենքի օգտագործման խնդիրը, ինչպես հայտնի է, ընդհանրապես չէր դրվել: Բոննում անտարբեր չէին կարող մնալ թուրքական ծավալուն շուկայում նման զումարի նկատմամբ և, ըստ երևույթին, նույնպես որոշեցին արհամարել այնպիսի «նրբանկատություններ», ինչպես ֆրդերի պաշտպանումը: Թե որքանով է այդ արհամարհանքը արդարացված և Բոննում, և Մոսկվայում՝ ցույց կտա մոտ ապագան: Դաշնակցային Գերմանիայում ֆրդերի արձագանքը, ըստ երևույթին, կարելի է սպասել նույն ակնարկայնության ձևով: Իսկ Ռուսաստանի համար դեպի Թուրքիա ռազմական զանգվածային արտահանումը կարող է հանգեցնել նրա վերաարտահանմանը Անդրկովկասի «տաք կետեր», ինչպես նաև ֆրդական համայնքի բողոքներին Մոսկվայում: Բոննը, ճիշտ է, փորձեց ինչ-որ ձևով ապահովագրվել. Գերմանիայի զենքը կարող է օգտագործվել Թուրքիայում միայն արտաքին հարձակումից պաշտպանվելու համար: Իսկ Մոսկվան, ըստ երևույթին առայժմ, նախընտրում է ընդհանրապես աշխատել «առանց ապահովագրության»:

Ըստ «Կոմերսանտ» թերթի

ԿԱՆԱԴԱ

Վիճակագրությունը ուրախացնում է քաղաքացիներին

ՕՏՏԱՎԱ, 23 ՄԱՅԻՍ, ԲԻԶՆԵՍ ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ուրբաթ օրը մի քանի հաճելի լուրեր ստացան կանադացիները, որոնք մտահոգված էին երկրի տնտեսական վիճակով:

Ապրիլին, հաղորդել է Կանադայի վիճվարչությունը, արժեզրկման մակարդակը տարվա հաշվով կազմել է ընդամենը 0,2 տոկոս: Դա արժեզրկման ամենացածր աճն է վերջին 33 տարվա ընթացքում: Այդ փաստորեն զրոյական աճը, սակայն, բացատրվում է հիմնականում սիգարետների վաճառքից գանձվող հարկի նվազեցմամբ և համապատասխանաբար դրանց գների իջեցմամբ: Բայց առանց դրա հաշվառմանը արժեզրկման տեմպերը մեծ չէին լինի՝ ընդամենը 1,5 տոկոս: Ապրիլին կանադացիների վրա մի ֆիչ քանկ էին նստել բենզինը, սնունդը, նոր ինքնաշարժերն ու օդանավային տոմսերը:

Փաստորեն սառեցված գները սպառողական պահանջարկի աճի պատճառներից մեկն են: Մարտին մանրածախ առևտրի բնագավառում վաճառքի ծավալը արժեքային արտահայտությամբ աճել էր 1,3 տոկոսով, իսկ տարվա հաշվով՝ 15,6 տոկոսով: Այն ստուգապես ավելի նշանակալից կլիներ, եթե շռայլիորեն աճեին կանադացիների եկամուտները: Մինչդեռ մարտին նրանց միջին աշխատավարձը ավելացել էր ընդամենը 1,1 տոկոսով:

Մի լավ նորություն էլ եղավ. երկրի արտաքին առևտրի ծավալի աճը մարտին: Կանադայի արտահանությունը ավելացավ 1,2 մլրդ դոլլարով, հասնելով ամբողջ պատմության ընթացքում մրցանշային նշագծի՝ 16,7 մլրդ-ի: «Զույգի կարիլ» դարձավ ներմուծման էլ ավելի արագ աճը՝ 1,4 մլրդ դոլլարով: Այն կազմեց 16 մլրդ դոլլար: Դա նույնպես մրցանիշ է, միայն թե մինուս նշանով: Այդուհանդերձ, Կանադան մարտին զգալի դրական մնացորդ պահպանեց արտաքին առևտրում՝ 659 մլն դոլլար: Գնահատելով ամբողջությամբ վերցված այս բոլոր վիճակագրական տվյալները, տնտեսագետները հանգում են այն հետևության, որ Կանադայի տնտեսության առողջական վիճակը գարնանն ավելի լավ էր, քան անցած ձմռանը:

Գերմանական վարկ Վրաստանին

ԹԲԻԼԻՍԻ, 23 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ինչպես հայտնի է դարձել, Գերմանիան Վրաստանին տրամադրելու է նրան խոստացված 30 մլն-ոց վարկի առաջին մուծումը՝ 10 մլն մարկ: Անցյալ տարի Գերմանիայի խոստացած այդ վարկը նախատեսված է Վրաստանի ագրոարդյունաբերական համալիրին օժանդակելու համար:

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ

Սեփականաշնորհում ամերիկյան ձևով

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 19 ՄԱՅԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Վայրի արևմուտքի առասպելական կողոպտիչների ժամանակներից ի վեր «ոսկու՝ խոշորագույն կողոպուտ» անվանեց ԱՄՆ ներքգործնախարար Բրյուս Բեբիտը ԱՄՆ-ում ոսկու խո[illegible]ագույն հանքավայրերից մեկը պարունակող պետական հողամասի վաճառքը «Ամերիկեն բերիկ գիսոր-սիգ» մասնավոր ընկերությանը:

Իրավացի է նախարարը, թե ոչ, դատեցեք ինքներդ: Գործարքի շնորհիվ դաշնակցային գանձարանն ստացավ 9000 դոլլար: Վաճառված հողամասի ընդերքում պարունակվող թանկարժեք մետաղի շուկայական արժեքը մոտ 10 մլրդ դոլլար է: Ըստ որում, ընկերությունն անսահմանափակ իրավունքներ է ստացել մշակելու հանքավայրը և այնտեղ արդյունահանելու որևէ հանքանյութ, դրա դիմաց ոչինչ չվճարելով պետությանը:

Այս առիթով Բեբիտը ոչ դիվանագիտորեն հայտարարեց. «Ըստ էության դա պետական սեփականության շռայլում է, կողոպուտ»: Սակայն հենց նա ստիպված եղավ դատարանի որոշմամբ ստորագրել փաստաթղթերի «ծրարը», որով Նևադայի նահանգի կենտրոնում գտնվող այդ հողամասի տերն էր դառնում կանադական «Ամերիկեն բերիկ գիսոր-սիգ» հանքարդյունահանման ընկերության ամերիկյան մասնաճյուղը:

Բա[illegible] այն է, որ ըստ գործող օրենսդրության ԱՄՆ-ի իշխանությունները պարտավոր են երկրի արևմուտքում օգտակար հանածոներ պարունակող հողերը վաճառել մեկ ակրը 2,5-5 դոլլար չնչին գնով և մասնավոր անձանց հանձնել դրանց բնական հարստությունների մշակման իրավունքը: Ընդերքի մշակման օրենքը ընդունվել է դեռ 1872 թ.: Այն ժամանակներում դա կոչված էր խրախուսելու վերաբնակների հոսքը վայրի արևմուտք, որպեսզի յուրացվեն այդ անմշակ և ամայի երկրամասի հողերը:

Օրենքը գործում է մինչև օրս, և հանքարդյունահանման ընկերությունները շարունակում են գրեթե ձրի ձեռք բերել հողաշերտության և օգտակար հանածոների արդյունահանման արտոնագրեր (ներկայումս կառավարությունը ննարկում է այդ կարգի 616 դիմում):

Սակայն հիշյալ ընկերության փոխնախագահ Վինս Բորգը նշում է, որ մարդկանցից մոռացված անապատում այդ անտեղ ժայռերն առհասարակ որևէ արժեք չեն ունեցել, մինչև որ հայտնվել է իր ընկերությունը, որն սկսել է հետախուզական աշխատանքները և ռիսկի է դիմել, մեկ միլիարդ դոլլար ներդնելով հանքավայրի յուրացման մեջ: Բացի դրանից, ընկերությունն սկսել է նոր տեխնոլոգիա, որը թույլ է տալիս ոսկու ամենամանր պարունակությունները կորզել մի քանի հարյուր տոննա դատարկ ապարներից:

Այդուհանդերձ, գործարքը սուր ննադատության ենթարկվեց հասարակայնության, շրջակա միջավայրի պաշտպանության կազմակերպությունների, զանգվածային լրատվության միջոցների կողմից:

Բիլ Քլինթոնի վարչակազմի իշխանության գլուխ անցնելուց հետո, երկրի նոր ներքգործնախարար Բրյուս Բեբիտը փորձեց շրջափակել արտոնագրերի հանձնումը: Ի պատասխան, «Բերիկ» ընկերությունը վաշինգտոնցի փաստաբան, ԱՄՆ-ի նախագահի իրավաբանական հարցերի գծով խորհրդական Լլոյդ Քաթլերի օգնությամբ հասավ այն բանին, որ դատարանը գործարքը օրինական ճանաչեց: Ներքգործնախարարությունը ընկերությանը հողաշիրման արտոնություն տվեց:

Փաստաթղթերի ստորագրման արարողության ժամանակ Բեբիտը ԱՄՆ կոնգրեսին կոչ արեց հնարավորին չափ շուտ օրինագծեր ընդունել ընդերքի մշակման համակարգի բարեփոխման մասին: Նախարարի խոսքերով, վարչակազմը ծգտում է, որ հանքարդյունահանման ընկերությունը հողի դիմաց վճարի իրական շուկայական գներով, ինչպես նաև՝ դաշնակցային գանձարանը մուծումներ կատարի օգտակար հանածոների արդյունահանման իրավունքի դիմաց:

Իսկ առայժմ Բեբիտը բոլոր փաստաթղթերի հետ մեկտեղ ընկերության ղեկավարությանը հանձնեց 10 միլիարդ դոլլարանոց խոշոր ու խորհրդանշական բանկային չեկ, որի հասցետերը «Բերիկ» ընկերությունն էր, իսկ ստորագրված էր «ամերիկյան ժողովուրդ»: ■

NAAV AIRCORPORATION

Ամեն ուրբաթ ուղիղ ավիաչվերթ
ԵՐԵՎԱՆ-ՕՄՍԿ

Մեր օգնությամբ դուք կարող եք Օմսկից
մեկնել Սիբիրի և Հեռավոր Արևելքի
ցանկացած քաղաք:

Մեր հասցեն՝ «Սևան» հյուրանոց,
120 սենյակ: Հեռ. 56.49.78. 58.26.53

A STYLE 58.18.41

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վաճառվում է
«INFOTEC 6500» մակնիշի գերմանական ֆաքս,
«OPEL REKORD HONDA PRELUD» և
«MERSEDES JEEP» մեքենաների որոշ
պահեստամասեր:

Զանգահարել 25-55-92 հեռախոսահամարով

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

մշակույթ

Ներկայացումից առաջ արդեն ստեղծված է տրամադրություն. երրորդ հարկի նախասրահում Արա Հայրապետյանի և Արա Հովհաննիսյանի նկարների փոքրիկ ցուցահանդես է, և ժամանող հանդիսատեսին դիմավորում է Թամար Հովհաննիսյանի դաշնամուրային մենանվագը: Վերջերս, ներկայացումներից, համերգներից առաջ կազմակերպվող այս զուգորդ «սալոնները» համախմբում են դառնալ Երևանում նորաստեղծ ընտանեկան ավանդույթ, որ կոչված է սովորությունը և առանձնակի հաճելիություն գի-

մեջ հայտնվում է Բեատրիչեն 17-ամյա դերասանական աղջնակը, որ փոքրիկ է, հավաքվում բեմն իրեն, խավարի մեջ սեղան է փռված և «կորած» ճշմարտությունը ավելորդ ներդի մեջ: Մասնված, զարմացած, ավելացի ճնշվելով իր որոնումների մեջ, անընդհատ հրաշքի սպասելով և հավատալով, որ չի կարող փոխել երեխից ոչ մեկին, ուսուցում է հրաժեշտ տալ ընկերներին և կյանքի իր այս խենթ երազանքն ատելով իր հաստատումը և խաղաղությունն ու լույսը գտնելով Աստծո մեջ: Եվ ասում է վերջին հարվածը միասնա-

Ներկայացումը հասուն էր մանրընտրություններ և տեղավորություններ կյանքի անցումով, որոնք մի հարթության վրա էին: Անցումների ճկունության դրսևում: Մենախոսություններում ժամանակ բեմն անցնում էր, դերասանն առանձնացի դեպ կարդում էր իր կարդ դեմքով դեպի հանդիսատեսը, հետո հանկարծ սկսում էին բղավել և գալարվել տառապանքի մեջ՝ վայրի նոպայի հանկարծակի բռնկմամբ, որ հանկարծակի էլ մարում էր:

Աղջնն բավական ժամանակ է մեր դերասանների խաղաոճի մեջ

«Բեատրիչե». Սեր կյանքի արշավանքի

ՆԱԶԵԼԻ ՎԱՐԴԱՆ

Երևանի դրամատիկական թատրոնը բացում է իր գարնանային խաղաշրջանը լեհացի թատերագիր Յուլիուշ Սլովացկու «Բեատրիչե» ներկայացման պրեմիերայով: Մեր աշխատությունը հարկը բեմն:

ռեկայքից կամ երեկույթից, միաժամանակ լուցնելով ճանաչողական պահանջարկը:

Վայելելով դրեկտորը՝ հանդիսատեսը գտնվում է իր տեղը՝ հայտնվելով անփառասեր խաղ բեմի դիմաց, որ բառերական հնարքով ներկայացումից առաջ արդեն գրավում է իր խոսուն հարդարանքով, խառնվելով տրամադրվածությունը: Հնամաշ կողակ հիշեցնող ինտերյեր, որ ծերացող նկարչի ճաշակավոր մտահղացմամբ՝ անհերքելի հարևանությամբ հարմարված են քաշքված աթոռները, դաշնամուր, հոմանկան համերկի, ամբողջ պահարանը և հայելի ու մի «զարդ գրված» իր շղարշված ծվեն-ծվեն կախված լաթավառակներով: Զուգահեռ ծանրկեղերի, ծայրի, պատշգամբների հարդարանքը լցված ձեղնահարկի բույր ունի:

Սկսվում է առաջին արարը:

Երբ երիտասարդ, որոնց միացրել է կյանքի խաղաղ դարձած անկանխատեսելիությունն ու դյութականությունը, միշտ ու գաղտնի չանեցող սրտառողական սերերի խենթ կյանքն են ճաշ տալիս մեկի երազանքում, որտեղ «զվարճությունների» բեմերով գիտակցական կամ են բացահայտված ճշմարտությունը տեսնում իրենց հայրերի նկատմամբ, իրենց վարքը բացում ու վրեժ դարձրած անձնատուր ու սրանց խղճահարների երիտասարդության վատնումով: Նույնի

խոսքն է ամբողջ բեմն իր բնականին մեջ խենթ բանի հաշվում ընկերների բերան ցանկություններ:

Ներկայացման երկխոսությունը համահունչ է մեր ժամանակին, մեր

հայտնվել է բոլորելու գեղարվեստական հնարք, որ, սակայն, մեծ զգացմունքի, բարձր լարվածության միակ «անխոսարհեների արտահայտչամիջոց»

խոսքանությունը: Այն կրկնում է ոչ միայն հոր և որդու, այլև անցնող հասարակարգի և նոր ծնված խոսքանության միջև:

Դերասանական խաղը, ընդհանուր առմամբ, բավական մշակված է, ինչը չէր ասվի ռեժիսորական աշխատանքի մասին: Ներկայացման ստեղծագործություն ունի սկիզբ, վերջ, ավարտ, որոնք տարբերվում են հոգեկան հագեցվածությամբ և գործողության խաղերով, սիրահով

որ չէ բառերական արվեստում: Հանդիսատեսի համար հայտնություն էր գլխավոր դերակատարուհի Լիլիթ Մնացականյանը, որ բառն ընդունում էր ամբողջ բեմում: Գրավիչ էր նրա անկեղծությունը և վերապրված զգացմունքի ճշմարտացիությունը: Եթե նա ընդունակ լիներ խաղարկման ասելիքը ճշգրտել ցանկությունների և լեզվի կաշկանդվածությունից, խաղաղության սոպրանները կարող է հասնել:

ՀՈՐԻԶՈՆ

Մնջախաղի թատրոնը վերջապես խաղաց իր մնջությունը

Մայիսի 18-ին լրացավ Երևանի պետական մնջախաղի թատրոնի 20-ամյակը, թատրոն, որ բաց ծավալված ավելի 80 ներկայացումներում սկզբից իր իմննական մաշկությամբ և բարձր արվեստով, դերասանական հմտության պատրաստվածությամբ, և կարճ հանդեսային ներկայացուցիչ տարբեր ինստիտուտներից: Պատճառներ... Բաց ծավալը են և տաղանդներ: Դերասաններն զգում են, որ հիմնականում ճաշակում գտնում տարբեր աշխատանքներ և ստեղծագործական ոճ ունեցող մնջախաղային խմբերին «մի հարկի տակ» արհեստականորեն միավորելու մշակույթի նախարարության որոշումն էր: Եվ երկար տարիների աշխատանքն ու ձեռքբերումները դարձել են ձեռք և փորձանք: Թատրոնը կենդանի օրգանիզմ է, և նրանից բխող, որի նորմ հավաքվում են զարգացող ու գեղարվեստական բովանդակություն մեկնաբանող ստեղծագործողներ: Տարբեր ծրագրերի ձեռքում առաջացրել փոխադարձ ընդդիմություն և անհամատեղելիության նորմին խոտորումներ, որ փոխարեն լուծումը մի գաղափարի աշխատանքային: Միայն

գեղարվեստական ղեկավար Արմեն Փալանդջյանն էր, որ կարողացավ միջև այժմ պահել թատրոնը մահացումից:

Տասը տարվա ճգնաժամից հետո թատրոնը կարծես վերածնվում է: Հավաքվել էր նոր լիցք և այդ լիցքը հաղորդեց մի խմբի անձն առաջ դեպի կատարյալությունը ամենքնում Մարի Մուսայելյանը: Թատրոնն այժմ ունի իր դերասան և ստեղծագործական բանն զանկություն և, սակայն, ինչպես ամեն ծննդյան օրվա շուրջ, զգացնելով անհրաժեշտ խնդիրներ ու դրամական, հատկապես տեխնիկական և ֆինանսական: Եվ այս դրսևորում է, որ թատրոնը դեռևս չի գտել իր նոր ձևերի դրամաների ու արարումների հայ հանդիսատեսին, քանի որ առայժմ չեն հարգի հանդուրժում է հրավերով դեպ փորձելով այս միջոցով և ավելի առաջատար իր ֆինանսական դրությունը և դերասանների վարձատրությունը: Անձն զգալում մեր խոսքում նոր թատրոնի վերապարձ և զանկանում նրանց ստեղծագործական վերելք, ինչ մեկ հարցեր ասե սպասում:

Ն. Դ.

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Այսօր, ժամը 17.00, Արտիստի բնակ 1 դպրոցում կազմակերպվում է ստեղծագործական քառապահի հանդես: Երեխաներ կներկայանան 7-15 տարեկան մանկավարդ. ուսուցիչ երգեր արտասանություն, դաշնամուրային ստեղծագործություններ:

Հասցեն՝ Փարպեցու Կամոյանի փող. 4ա:

ԼՈՒՅՍ Է ՏԵՍԵԼ

Նոր պաստկերագիրք Ջուղայի մասին

ԱՐՏԱՇ ԳԱԼՍՏՅԱՆ

Ջուղայի ուսումնասիրության հարցերին անցյալում անդրադարձել են շատ գիտնականներ, սակայն փաստին ընկված ամբողջական ուսումնասիրություններով հանդես է եկել միայն պատմաբան Արգամ Այվազյանը՝ ծնունդով Նախիջևանցի հայրենասեր մի ուսումնասիրող, որի հրատարակած աշխատանքները խզեցին Նախիջևանի, նրա պատմության ու մշակույթի հանդեպ դրսևորված խորհրդային յոթ տասնամյակների մեղսավոր լռությունը: Եվ ահա կրկին հանդես անակնկալ, ընթերցողի սեղանին է Այվազյանի «Ջուղայի խաչքարերը» ոչ մեծածավալ, բայց արժեքավոր նոր աշխատանքը: Գիրքը հրատարակվել է ՀԲԸՄ «Ալեք Մանուկյան» մշակութային հիմնադրամի մեկենասությամբ և հեղինակի միջոցներով: Գրքույկում հայերեն և անգլերեն շարադրանքով ներկայացվում է Ջուղայի պատմությունը, ապա շուրջ 130 գունավոր և սև-սպիտակ լուսանկարներով ընթերցողին հաղորդակից դարձնում այն բարձր մշակույթին, որի կերտողներն են եղել երբեմնի ծաղկուն Ջուղայի խառագործ վարպետները՝ Խաչատուր, Վարդապետ, Երեմ, Գրիգորներ... Գրահրատարակման համար ոչ այնքան նպաստավոր մեր օրերում, անշուշտ, ուրախալի է նման ձեռնարկումը: Սակայն, երբ թերթում ես նոր աշխատանքն այս գրքույկի էջերը, ուրախությունը միախառնվում է նաև հիասթափությանը՝ տեսնելով Սեղանատարի անունը կրող տոպագրատան ոչ վայել մակարդակով իրականացված տպագրությունը, հատկապես դժվարությամբ ճեղք բերված բարձրորակ թղթի վրա գամնված լուսանկարների կատարումները:

ԹԵՄԱՅԻՑ ԴՈՒՐՍ

Սլավոնական գրի տոն Հայաստանում

Մայիսի 22-ին Երևանի Սլավոնական անվան պետական դրամատիկական թատրոնի շենքում ԹԵԹ-յան մշակութային միությունը կազմակերպել էր հանդիսավոր երեկույթ նվիրված սլավոնական գրի ՄԼԱ-ամյակին: Երեկոյ ունենալով ԹՍՍ-ի անդամ Դավիթ Մուրադյանն ու «Հայաստան-Բուլղարիա» բարեկամության նախագահ Էդուարդ Գրիգորյանը հանգամանորեն խոսեցին հայ և ռուս գրերի պատմական և գիտական, մշակութային առնչությունների մասին: Միջոցառմանը մասնակցում էին Հայաստանի ազգային փոքրամասնությունների երգի և պարի խմբերը, որոնք կատարեցին հայկական, ռուսական, հունական և հրեական երաժշտական համարներ: ԹՍՍ նախագահ Սուրիկ Թորոսյանը հայտնեց, որ այդ տիպի միջոցառումներն նպաստում Հայաստանում ապրող ազգային փոքրամասնությունների ազգային արժեքներ պահպանելուն է, «որովհետև նրանք զգան, որ Հայաստանը իրենց երկրորդ հայրենիքն է, այլև ոչ առաջին, ապա երկրորդ հայրենիքն է»:

ԵՑ

Թաթուլ Կրպեյանի հիշատակին

Մայիսի 20-ին, Երևանի Կոմիտասի անվան երաժշտության տանը, տեղի ունեցավ համերգ նվիրված Ղարաբաղի հերոսամարտիկ Թաթուլ Կրպեյանի հիշատակին: Համերգի ծրագրում, որը կազմակերպել էր Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միությունը, տեղ էին գտել Բեթհովենի սոնատ թիվ 4-ը, Դեբյուսիի սոնատը և Բրամսի տրիո թիվ 5-ը, Թաթուլ Կրպեյանի հիշատակին նվիրված Ա. Բաբաջանյանի սոնատը: Համերգին ներկա էին զոհված մարտիկի հարազատները, մերձավորներն ու ընկերները: Միասնաբար նկատվեց պատասխանատվության, պատասխանատվության և ներքին զարգացման ներկայացուցչության կերտման բացակայությունը:

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

Կովկասյան մշակույթի կենտրոն

ԹԲԻԼԻՍԻ, 21 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Վրաստանի Նախարարների կաբինետի որոշմամբ Կովկասի ժողովուրդների մշակույթի և հասարակական մտքի հետազոտման համալսարանական կենտրոնի հիման վրա ստեղծվելու է Վրաստանի և Կովկասյան տան մշակութային կապերի կենտրոն: Կենտրոնը կնպաստի Վրաստանի արտաքին ու ներքին քաղաքականության մշակմանն ու վարմանը, հարևան երկրների հետ մշակութային և գիտագրական կապերի հաստատմանն ու ամրապնդմանը, խաղաղության, ժողովրդավարության և գիտական առաջընթացի համար անհրաժեշտ պայմանների ստեղծմանը, կխթանի Վրաստանում ապրող այլազգի ների մասնակցությունը երկրի մշակութային կյանքին ու քաղաքականությանը:

Կժամանի ՌԴ մշակույթի նախարարության պատվիրակությունը

Մայիսի 27-ին Հայաստան կժամանի Ռուսաստանի մշակույթի նախարարության պատվիրակությունը, նախարարի տեղակալ Վադիմ Դյոմինի ղեկավարությամբ, որ կմասնակցի Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի կազմակերպած ռուսական երաժշտության փառատոնին: ՀՀ մշակույթի նախարարության արտաքին կապերի վարչության պետ Սուսաննա Խաչատրյանը Նոյյան տապան գործակալությանը հայտնեց, որ այդ օրերին Հայաստանի և Ռուսաստանի մշակույթի նախարարությունների միջև կկնքվի երկու երկրների մշակութային համագործակցության մասին համաձայնագիր:

ՆՏ

ԵՐԵՎԱՆ

Կրկնակի հնչյուն

ԱՐՓԻՆԵ ՎԱՐԴԱՆ

Շաբաթ օրը մայիսի 21-ին, կրկին մարդաշատ էր Կինոյի տան դահլիճը: Բազմաթիվ կինոսիրողների ու կինոգործիչների խնդրանքով, երկրորդ անգամ ներկայացվում էր ռեժիսոր Արման Մանարյանի «Ընկեր Փանջունի» գեղարվեստական կինոնկարը:

Ֆիլմից առաջ եղավ ունեցող կինոնկարատեսը, որ սա «Տժվժիկ»-ից հետո ռեժիսորի նկարահանած, գեղարվեստական առաջին լիամետրաժ ստեղծագործությունն է, իսկ այդ արանքում կատարված աշխատանքներից մեզ հայտնի են «Մոզարթի խնամին», «Կարինե», երեխաների շատ սիրելի «Հայերի» մուլտիպլիկացիոն կինոնկարը և այլ գործեր:

Ֆիլմի ցուցադրումն ուշացավ էր նաև նրանով, որ ոչ միայն ստեղծագործությունն էր համընկնում հանդիսատեսի դաշին, այլ նաև երաժշտությունը, որը գրել է ռեժիսորի որդի Հայկ Մանարյանը, և որը ներկայացվում էր որպես կոմպոզիտորական դիպլոմային աշխատանք: Այնպես որ դահլիճում ներկա երաժշտական հանրահայտ միաժամանակ ընդունում էր նաև դիպլոմային քննություն: Թե ինչքանով էր կլինի սա կոմպոզիտորին հաջողվել ֆիլմի երաժշտությունը, ցույց կտա հանձնաժողովի գնահատականը, իսկ մեր մասնավոր կարծիքն այն է, որ երաժշտությունն ընդհանուր առմամբ համահունչ է ֆիլմի գեղարվեստական էությանը, տեղ-տեղ զգացվում էին հետաքրքիր և անսպասելի լուծումներ, իսկ տեղ-տեղ միաձույլ կարելի էր ավելի խոսուն հանդես գալ նկարի հանդեպ: Ինչևէ: Շնորհավորում ենք փորձառու ռեժիսորին ու երիտասարդ ստեղծագործողին նոր հաջողությունների և բեղմնավոր աշխատանքի:

ԵՐԵՎԱՆ-ՍԵՐՎԻՍ

«Երևան-սերվիս» ձեռնարկությունը հրավիրում է ուղիղ չվերթի՝ մատչելի գնով

ԵՐԵՎԱՆ-ԱՄՄԱՆ (Յորդանան)

Առաջին թռիչքը կկայանա հունիսի 16-ին

Թռիչքից 7 օր առաջ հետո կհրապարակվեն գրանցվել ցանկացողների տվյալները

Կապ եք գտնել Երևան, Չարենց Մեծի 15

Հեռախոսներ՝ 52-45-12, 52-99-40

STYLE

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ մարզական

ՇԱԽՄԱՏ

Լոս Անջելեսը սպասում է ԱՄՆ-Հայաստան շախմատային մրցախաղին

Գագիկ Հովհաննիսյանը հաղորդում է Լոս Անջելեսից

Մոտ երկու օր կա մինչև ԱՄՆ-ի և Հայաստանի հավաքականների մրցախաղը, բայց հայ շախմատասերները արդեն հասցրել են Կալիֆոռնիայում տանել առաջին փայլուն հաղթանակները: Մեր դասլի ռսկարդյունը, կարճատև դադարներ առնելով Փարիզում և Գեռմանիայում, նոր էր ժամանել Լոս Անջելես, երբ հայտնի դարձավ, որ ավելի վաղ «վայրէջք կատարած» Վլադիմիր Հակոբյանը երկու հրաշալի եղույթներ է ունեցել Լոս Անջելեսի միջազգային մրցաշարում: Դրանցից մեկում, որտեղ հանդես էին գալիս երկու հարյուրից ավելի շախմատիստներ, այդ թվում տասնյակ գրոսմայստերներ, և դեռատարդ երևանցին 6 հնարավորից վաստակել է 5,5 միավոր և բաժանել առաջին-հինգերորդ տեղերը, մյուսում Վլադիմիրը ցույց է տվել արտակարգ արդյունք 12 խաղում կորցնելով միայն կես միավոր և, բնականաբար, միանձնյա հաղթանակ տարել: Անցավ ևս մի ժամ, և հայտնի դարձավ նոր ուրախալի լուր: Հայաստանի հավաքականի անդամ Սմբատ Լպուտյանի գլխիկին հաղթանակը խլանիպոգի հանրահայտ գրոսմայստեր Հյուսարանի նկատմամբ Բիլի միջմինջային մրցաշարում, ծանոթներ է աշխարհում անցած տարի խաղաղված պարտիաներից երկրորդ լավագույնը և արժանացել «Շախմատային տեղեկագիր» հրատարակության խորհրդի մրցանակին:

Երրորդ հաճելի նորությունն այն է, որ 13-ամյա կալիֆոռնիացի Հարությունյանը, որի նախորդ հաջողությունների մասին «Ազգ» արդեն գրել է, յորրորդ անգամ աոնան ու Հարությունը մենամարտի գլխավոր կազմակերպիչներից մեկի Լոս Անջելեսի «Արմենիա» շախմատային ակումբի և նրա անփոփոխ տնօրեն Նշան Քեշիշյանի սանն է:

Բոլոր մրցախաղի հանդեպ հետաքրքրությունը Կալիֆոռնիայում անչափ մեծ է և ավելանում է օր օրի վրա: Հեռուստատեսության անդրեներ, հայերեն և ռուսերեն ծրագրերը օրական մի քանի անգամ անդրադառնում են առաջիկա շախմատային մենամարտին: Հանդիպումը ծավալվում է նույնիսկ «Լոս Անջելես թայմզը», ամերիկյան շախմատային ամսագրերը, չխոսելով արդեն հայկական մամուլի մասին: Գլենդեյլում, Հոլիվուդում, Լոս Անջելեսի բոլոր կենտրոնում, Կալիֆոռնիայի այլ վայրերում փակցված են մրցախաղի ազդագրերը: Շախմատասերները հետաքրքրությամբ ունեն ծնոր բերել ԱՄՆ-Հայաստան մրցախաղի խորհրդանիշով խաղանիշեր, գրիչներ:

Մեր գրոսմայստերները իջևանել են Գլենդեյլի «Հյաթթ» հյուրանոցում, հաճախում են ժամանակակից խորհրդության, հանգստանում և սպասում իրենց առաջատարին՝ Ռաֆայել Վահանյանին, որը մի քանի ժամ հետո Մայքի Ֆրանկֆուրտից թռիչքով հասնելու է Լոս Անջելես: Համեմատ կը հաղթականի բնույթ է կրում, քանի որ կիրակի օրը, օրինակ, Լպուտյանը, Արշակ Մինասյանը, մարզիչ Արմեն Համբարձումյանը մի քանի ժամ անց կացրին... Ֆուտբոլի խաղադաշտում:

Մրցախաղին մասնակցելու նախապատրաստվում են նաև ամերիկացիները: Աշխարհի չեմպիոններ հասնեցին այն կարծր, որով ներկայացնում են Գլենդեյլ: Այսպիսով, Ռաֆայել Վահանյանը կհանդիպի Գրիգորի Կայդանովին, Վլադիմիր Հակոբյանը՝ Ալեքս Երմոլինսկուն, Սմբատ Լպուտյանը՝ Բորիս Գուլկոյին, Արշակ Մինասյանը՝ Պատրիկ Վոլֆին, Աշոտ Անաստասյանը Իլյա Գուրևիչի հետ: Մենամարտի բացումը մայիսի 24-ին, ժամը 16.00-ին Գլենդեյլի «Արինգտոն» (Ալեքսանդր) սրահում, առաջին տուրը մեկ ժամ անց:

Լոս Անջելեսը սպասում է նոր ամերիկյան շախմատային պայքարի...

ԾԱՆՐԱՄԱՐՏ

Մեծարեցին ըմբիշ հերոսներին

Հայաստանի Հանրապետության օլիմպիական հերթափոխի մանկապատանեկան նախաձեռնությամբ, մեծարեցին վերջերս Իսպանիայում տեղի ունեցած աշխարհի առաջնության եվրոպայի չեմպիոնի կոչմանը նվաճած Արմեն Միրզոյանը (48 կգ), Անուշավան Սահակյանը (57 կգ), 2-րդ մրցանակակիր Արայիկ Գևորգյանը, Հունաստանում անցկացված համաշխարհային բաց առաջնության Եվրոպայի առաջնությունում չեմպիոն դարձած Արմեն Նազարյանը (52 կգ), որը ԱՄՆ է մեկնել մասնակցելու միջազգային մրցաշարի, և նրանց մարզիչներ, ՀՀ վաստակավոր մարզիչներ Յուրի Բաբայանը, Ռազմիկ Գրիգորյանը, Ռազմիկ Կարապետյանը, Ռուբեն Աղայանը: Իրեն անգամ աշխարհի չեմպիոնի ՀՀ հավաքականի ավագ մարզիչ դերն ստանձնած Հրանտ Երմոյանը:

«Հայաստան» մարզամշակութային նախագահ Ռազմիկ Սեմիրջյանն արհմիությունների հանրապետական խորհրդի մարզական միության, արհմիությունների կոնֆեդերացիայի խորհրդի անդամ կազմակերպությունների կողմից սահմանված դրամական մրցանակներ հանձնեց մարզական հերոսներին: ՀՀ նախանձի բռնցքի ֆեդերացիայի նախագահ Ռոբերտ Ամիրխանյանը «Բասեր» ֆայ» կազմակերպության արտադրանքից նվերներ մատուցեց ըմբիշներին:

ՖՈՒՏԲՈԼ

Առաջնությունը վերսկսվում է

ԱՄՆ կատարած ՀՀ հավաքականի մրցաշրջագայության պատճառով ընդմիջումը հանրապետության ֆուտբոլի բարձրագույն խմբի առաջնությունում ավարտվում է: Վաղը կայանալիք 6-րդ տուրում կմրցեն.

«Կանաչ» - «Շիրակ»

ԿԱՇՄ - «Երազանք»

«Կոտայք» - ԿԱԿ ՖԻԱՄ

«Ազնավուր» - «Լոռի»

«ԲԱՄ Արայի» - «Զանգեզուր»

«Նաիրիս» - «Բանանց»

«Վան» - «Արարատ» հանդիպումը հետաձգվել է անորոշ ժամանակով, քանի որ «Արարատի» 6 ֆուտբոլիստներ հավաքականի կազմում մեկնել են ԱՄՆ:

Առաջնությունում տեղի է ունեցել 2 հանդիպում՝

«ԲԱՄ Արայի» - «Երազանք»՝ 2-1 (8-րդ տուր)

ԿԱՇՄ - «Զանգեզուր»՝ 3-0 (15-րդ տուր)

Առաջնության աղյուսակը մայիսի 24-ի դրությամբ

	Մ	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ
1. Բանանց	10	5	5	0	0	25-1
2. Շիրակ	10	5	5	0	0	25-1
3. ԿԱՇՄ	10	6	5	0	1	25-3
4. Կոտայք	8	5	4	0	1	23-7
5. Ցեմենտ	8	5	3	2	0	9-5
6. Արարատ	7	4	3	1	0	29-1
7. ԿԱԿ ՖԻԱՄ	6	4	2	2	0	11-2
8. Նաիրիս	4	5	1	2	2	3-4
9. Երազանք	4	6	1	2	3	6-11
10. Վան	2	5	1	0	4	5-18
11. Ազնավուր	2	4	1	0	3	2-20
12. ԲԱՄ Արայի	2	6	1	0	5	4-30
13. Լոռի	2	5	0	2	3	1-15
14. Զանգեզուր	1	6	0	1	5	2-28
15. Կանաչ	0	5	0	0	5	3-27

ԼՈՒՐԵՐԻ ՀՈՍՔ

«Սպարտակը» նաև գավաթակիր

Ռուսաստանի կրկնակի չեմպիոն Մոսկվայի «Սպարտակը» դարձավ նաև իր երկրի այս տարվա գավաթակիր: Եզրափակիչ հանդիպումը ԲԿՄԱ-ի հետ բացառիկ լարված էր, չնայած որ դրանից մի քանի օր առաջ «Սպարտակը» առաջնության բանակայիններին հաղթել էր 2-0 հաշվով: Խաղի հիմնական և լրացուցիչ ժամանակն ավարտվեց ոչ ոքի՝ 2-2: 11 մ հարվածներով հաջողությունն ուղեկցեց «Սպարտակին» (4-2): Ղաղթելով ընդհանուր 6-4 հաշվով, «Սպարտակն» 1-ին անգամ նվաճեց Ռուսաստանի գավաթը:

Լիտվացիները եզրափակիչում

Վիլնյուսում ավարտվեց բասկետբոլի կանանց Եվրոպայի հաջորդ տարվա առաջնության կիսաեզրափակիչ փուլի «Ա» խմբի մրցաշարը: Ըստ մրցակարգի յուրաքանչյուր խմբում առաջին 3 տեղեր գրաված թիմերը եզրափակիչի ուղեգիր են ձեռք բերում: Վիլնյուսում նման հաջողության հասան Սլովակիայի, Իտալիայի և Լիտվայի հավաքականները: Հայաստանի բասկետբոլի սիրահարներին լավ հայտնի վիլնյուսի «Կիբիրկշտիսի» խաղացողներով հիմնականում համալրված Լիտվայի հավաքականի հաջողությունը վկայում է, որ Հայաստանի բնտրանին էլ կարող է դասվել հանդես գալ եվրոպական մրցասպարեզներում:

Կերսիի փայլուն արդյունքը

Նյու Յորքում տեղի ունեցած հեռացատկի մրցումներում փայլուն արդյունքի հասավ յոթնամարտի աշխարհի ռեկորդակրուհի, ամերիկացի Ջեկի Ջոյներ Կերսին: Նա ցույց տվեց 749 սմ արդյունք, որն ընդամենը 3 սմ-ով է զիջում 6 տարի առաջ Գալինա Չիստյակովայի (Մոսկվա) կողմից սահմանված աշխարհի ռեկորդին:

Հաղթեցին գերմանացիները

Դյուսելդորֆում ավարտվեց մեծ թենիսի աշխարհի թիմային առաջնությունը: Բազմաթիվ անակնկալներից հետո գլխավոր մրցանակը և աշխարհի չեմպիոնի կոչումը բաժին հասավ Գերմանիայի հավաքականին, որը եզրափակիչում առավելություն հասավ Իսպանիայի հավաքականի նկատմամբ:

ԵՎՐՈՊԱ-96

«Հայաստանի մուտքը Եվրոպա»

«Էկիպը» Էդուարդ Մարգարովի Ֆրանսիա կատարած ուղևորության և Հայաստանի ֆուտբոլի մասին

ԳՐԻԳՈՐ ԱՍԼԱՆՅԱՆ

Փարիզ, Ֆրանսիա

«Էկիպ» օրաթերթն իր հերթական համարներից մեկի երկրորդ էջի կեսը հատկացրել էր Հայաստանի ֆուտբոլին, գետեղելով ՀՀ Ազգային հավաքականի գլխավոր մարզիչ Էդուարդ Մարգարովի նկարը, որը վերջերս գտնվում էր Ֆրանսիայում: Հոդվածը, որը կրում է «Հայաստանի մուտքը Եվրոպա» վերնագիրը, սկսվում է այսպես. «ԱնՆ հինգշաբթի առավոտյան, Armenian Airlines-ի մի օդանավ Երևանից թռչում է Փարիզ: Սա առայժմ միակ ուղերձն է, որ նախկին խորհրդային հանրապետությունը կապում է Արևմտյան Եվրոպայի հետ: Այս օդանավով Հայաստանի հավաքականի ղեկավար Էդուարդ Մարգարովը Ֆրանսիա էր եկել: Նանկացած հավաքականի ղեկավարի համար սա կլիներ սովորական մի ճամփորդություն, բայց «Արարատի» նախկին գլխավոր մարզիչի համար այս ուղևորությունը մի [illegible] պատմություն է», գրում է «Էկիպը»: «Անցյալ տարի ճանաչվելով ՈՒԵՖԱ-ի կողմից, Հայաստանը մասնակցելու է Եվրոպա-96-ի առաջնությանը, ուր և ընդգրկված է 2-րդ խմբում ու սեպտեմբերի 7-ին պետք է անցկացնի պաշտոնական առաջին հանդիպումը Բելգիայում, որտեղ կմրցի տեղի հավաքականի հետ: Հետո ուրիշ ճամփորդություն պետք է կատարի՝ Դանիա, Իսպանիա, Կիպրոս, Մակեդոնիա: Եվ ճանի են նախկին խաղընկեր Մարգարովի համար, (որի հետ մասնակցեցին 1966 թ. Անգլիայում տեղի ունեցած աշխարհի առաջնությանը): Դժվարությունները հիմա են սկսվում: Մարգարովը հայտարարել է. «Մանչեսթրում կատարված փոփոխությունը, որը տեղի ունեցավ համիվարի կեսերին, չկարողացա մասնակցել ֆինանսական խնդիրների պատճառով: Հավաքական կազմելու համար ես խաղացողներ ունեմ, բայց ֆինանսներ չունեմ: Հայաստանի ֆեդերացիան խոստացել է անհրաժեշտ միջոցներ ճամփորդության համար հանձն առնել 25 հոգուց բաղկացած պատվիրակության օդանավի և երկու օրվա հյուրանոցի ծախսերը»: «Էկիպն» ավելացնում է, որ Մարգարովը եկել է Ֆրանսիա, հայկական գաղութից սատնալու օգնություն՝ թիմի ֆինանսավորման և ծախսերը հոգալու համար: «Անհրաժեշտ այստեղ ուզում է մեզ օգնել», հայտնում է Մարգարովը: «Մեզ համար շատ կարևոր է, որ ուսումնամարզական հավաք անցկացնենք այստեղ: Մինչև հիմա մեր ընտրանին ընդամենը մեկ խաղ է անցկացրել, այն էլ Մոլդովայի հավաքականի [illegible]»: Ըստ «Էկիպի», ֆրանսիահայ գաղութը Հայաստանի ղեկավարության հետ միասին պետք է ֆինանսական և տեխնիկական օգնություն ցույց տա հավաքականին, ղեկավարություն, որը վերջերս է հաստատվել Շանզ Էլիզե փողոցում: Ըստ «Էկիպի», Մարգարովը մեկնել է Էկս ան Պրովանսի մոտակայքում գտնվող Տուրենի մարզահամալիրը, որտեղ օգոստոսի վերջերին Հայաստանի հավաքականը 10-օրյա ուսումնամարզական հավաք պետք է անցկացնի: Այս մարզահամալիրի տերերից մեկն ազգությամբ հայ է: «Երկրորդ միջազգային գիծն է բացված, որի շնորհիվ Երևանը կապվելու է Մարսելի հետ, որտեղ հայկական մեծ գաղութ է ապրում, շատ լավ կլինի», ասաց Մարգարովը (Էկս ան Պրովանսը Մարսելից 30 կմ հեռավորության վրա է): «Էկիպը» նշում է, որ Եվրոպայում կայանալիք ամեն մի խաղի համար հայաստանցիները սպիտված պետք է գան Ֆրանսիա, որտեղից կուղևորվեն

եվրոպական մի ուրիշ երկիր: Ըստ Ռոբերտ Եսիրմանյանի (նախկին խաղացող, որի ազգանունը՝ Արթուրը, պետք է խաղա Հայաստանի հավաքականում), «Դրամահավաքներ, հանդիպումներ, տոնակատարություններ պետք է կազմակերպվեն ի նպաստ Հայաստանի հավաքականի, և ինչո՞ւ չէ, բարեկամական մի հանդիպում Ֆրանսիայի հավաքականի հետ»: «Մարգարովը և նրա խաղացողները երբեք չեն անտեսի հայկական գաղութների կողմից»: Այսպես է ավարտվում այս ընդհանուր և լայնածավալ հոդվածը Հայաստանի ֆուտբոլի մասին, հոդված, որով Հայաստանի հավաքականն արդեն մտավ գործեց Արևմտյան Եվրոպա:

ԹԵՆԻՍ

Դիվանագետներն ավարտեցին իրենց խաղը

Մայիսի 22-ին, Երևանի թենիսի «Արարատ» մարզակումբում, տեղի ունեցավ անգլիացի և ՀՀ ԱԳՆ պետական արարողակարգի բաժնի կազմակերպած Հայաստանում հավատարմագրված դիվանագիտական առաքելությունների, միջազգային կազմակերպությունների և ՀՀ ԱԳՆ դիվանագետների թենիսի մրցաշարի եզրափակիչը: Մարզակումբի ավագ մարզիչ Վիլեն Մարգարյանը «Նոյյան տապան» գործակցության բաժակին ներկայացրեց, որ առաջին մրցանակը վիճարկեցին ֆրանսիական դեսպանատան աշխատակից Պիեր Գրինոն և ԱԳՆ աշխատակից Վահան Շարախյանը: Հաղթեց առաջինը, որը ճանաչվեց մրցաշարի անհատական և ամենաօրինակ խաղացող: 3-րդ տեղի համար պայքարեցին Ռուբեն Խաչատրյանն ու Արա Միրզոյանը (երկուսն էլ ԱԳՆ-ից): Հաղթեց Ռ. Խաչատրյանը: Մրցանակներ արժանացան Աշոտ Սեդիկ Շահինաղարյանը, որպես ամենաավագ մասնակից, Շառլի Տեր-Միրզոյանը (ԱՄՆ), որպես միակ կին մասնակից: Հատուկ մրցանակ ստացավ Ռուսաստանի դեսպանատան աշխատակից Ռինա Բալյենկոն, որպես ամենահամառ խաղացող (աստանացուցի պատճառով) ընդհատել է մենամարտը և խաղը վերսկսել ասաց հետագայում հետո: Նմանատիպ մրցաշար կանցկացվի նաև սեպտեմբեր ամսին՝ Հայաստանի անկախության հռչակման օրը:

ՀԱՄԼԵՏ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ Օրվա հեռագիր

ՂԱՐԱԲԱՂ

Արկադի Ղուկասյանը հերքում է

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 23 ՄԱՅԻՍ, ՍՆԱՐԿ: Պաշտոնական Բաքվի տարածած այն լուրերը, թե ղարաբաղյան զորքերը օրչանում հաջողության բանակցությունների նախօրեին իր գրավյալ տարածքներում ոչնչացնում են քաղաքներն ու գյուղերը, ավերում պատմական հուշարձանները, ... հայրենական համակարգերը, չեն համապատասխանում իրականությանը, այսօր հայտարարեց ԼՂՀ արտգործնախարար Արկադի Ղուկասյանը:

Նրա խոսքերով, նման հերյուրանքների նպատակն է համաշխարհային հանրության ղարաբաղցիներին ներկայացնել որպես «բարբարոսներ»:

Մինչդեռ ուխան էլ տարօրինակ է, շարունակեց ԼՂՀ արտգործնախարարը, այդ բնակավայրերը տուժել են ադրբեջանցիների հրետակոծությունից: ԼՂՀ պաշտպանության բանակի վերահսկողության տակ եղած ժամանակահատվածում միայն Աղդամ քաղաքի վրա ադրբեջանցիները արձակել են 300-ից ավելի ... Նախարարը պարզաբանեց, որ ադրբեջանական զորքերը սեփական քաղաքներն ու գյուղերը գնդակոծում են իրենց կարծիքով այնտեղ գտնվող ղարաբաղյան ստորաբաժանումների ու զորամասերի ոչնչացման նպատակով, ինչը հանգեցրել է զգալի ավերածությունների: Ներկայումս, երբ երկարաժամկետ զինադադարի հնարավորությունը իրական ուրվագծեր է ստանում, Ադրբեջանի ... ղեկավարությունը, քան երբևէ, ... ձգտում է [illegible] ... կարգավորման առաջընթացին, վերջում ընդգծեց Արկադի Ղուկասյանը:

ԵՐԵՎԱՆ

Խորհրդարանը քննարկեց օտարերկրացիների կարգավիճակի հարցը

Երեկ Գերագույն խորհրդի նստաշրջանում ՀՀ քաղաքացիության մասին և օտարերկրացիների իրավական կարգավիճակի մասին օրենքների նախագծերի քննարկումը: Անկախ պետականության հաստատման և ազգային քաղաքականության հարցերի մշտական հանձնաժողովի նախագահ Էդուարդ Եգորյանի ասելով, օրենքների նախագծերում լուրջ փոփոխություններ չեն կատարվել: Օտարերկրացիների վերաբերյալ օրենքում կատարված փոփոխությունը ներառում է, որ փախստականի կարգավիճակ չունեցող անձինք կարող են ստանալ և մշտական, և ժամանակավոր կեցության կարգավիճակ: Մեկ տարի ժամկետով ժամանակավոր կեցության կարգավիճակ կտրվի նաև այն քաղաքացիներին, որոնք դեռևս չունեն փախստականի կարգավիճակ, բայց ինչ-ինչ պատճառներով փախել և ապաստան են գտել Հայաստանի տարածքում: Էդուարդ Եգորյանի ասելով, նախատեսված է նաև հատուկ կեցության կարգավիճակ, որը տրվելու է ազգությամբ հայ օտարերկրյա քաղաքացիներին (նաև այլազգիներին), որոնք Հայաստանում ծավալում են տնտեսական և մշակութային գործունեություն: Օրենքը այդ քաղաքացիներին տալիս է բազմաթիվ իրավունքներ, բացառությամբ ընտրելու և հող ձեռք բերելու իրավունքից:

«Այդ երկու իրավունքները սերտորեն կապված են պետական անկախության և պետության ինքնիշխանության հետ», պատճառաբանեց հանձնաժողովի նախագահը: Հատուկ կեցության կարգավիճակ ունեցողները կունենան ՀՀ անձնագիր, բայց հատուկ կնիքով: Էդուարդ Եգորյանը նշեց նաև, որ անկախ այն բանից, կընդունվի՞ երկքաղաքացիությունը, թե՞ ոչ, օտարերկրացիների կարգավիճակի մասին օրենքի բովանդակությունը չի փոխվի: Անկախ պետականության հանձնաժողովը ի տարբերություն իրավական հարցերի հանձնաժողովի նաև հակված է այն մտքին, որ Հայաստանում երկքաղաքացիություն չպետք է լինի: Իրավական հարցերի մշտական հանձնաժողովի նախագահ Վիլեն Ռաֆայելյանը հայտնեց, որ երկքաղաքացիության հարցում իրենց հանձնաժողովը առաջնորդվում է ՀՀ անկախության հռչակագրով:

Էդուարդ Եգորյանի կարծիքով, օտարերկրյա քաղաքացիների մասին օրենքը կընդունվի, իսկ քաղաքացիության մասին օրենքի ընդունումը գուցե կձգձգվի, որովհետև երկքաղաքացիության հարցում տարաձայնություններ կան իրավական հանձնաժողովի հետ: Եվ եթե Գերագույն խորհուրդը չկարգավորի, ապա ՀՀ նախագահը կարող է հրամանագրով այդ հարցը կարգավորել: Ա. Հ.

ԻՍՐԱՅԵԼ

Արաֆաթը համեմատել է ...

ԹԵԼ ԱՎԻՎ, 23 ՄԱՅԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ/ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: WSJ: Իսրայելի կառավարության կիսապաշտոնական ներկայացուցիչ Յիցխակ Ռաբինը կոչին անդրադարձել է «Երուսաղեմի համար սրբազան պատերազմի» կոչին, որ արել է Արաֆաթը և «անընդունելի» է համարել այն բացատրությունները, որ այդ առթիվ տվել է Պաղեստինի ազատագրման կազմակերպության ղեկավարը: Մայիսի 10-ին Յոհաննեսբուրգի մզկիթում Արաֆաթի ելույթի ձայնագրության սղագրությունը ի հայտ բերեց այն հանգամանքը, որ Իսրայելի գանգվածային լրատվության միջոցները մեկնաբանեցին որպես վերջերս ստորագրված «Գազա և Երիխով ի սկզբանե» համաձայնագրի խախտում: Արաֆաթը այդ համաձայնագիրը համեմատել էր այն պայմանագրի հետ, որ Մուհամմեդ մարգարեն կնքել էր 1300 տարի առաջ Մեքքայի վերաբերյալ ցեղախմբի հետ: Պայմանագրի համաձայն, խաղաղությունը խախտելու էր սահմանվել Մեքքայում: Փաստաթուղթը նախատեսված էր 10 տարվա համար, բայց Մուհամմեդը արդեն երկու տարի անց խախտել էր այն և գրավել հակառակորդ ցեղերի հետ Մեքքան:

«Ինքը» ընդդիմադիր թերթի հայտարարությունն է հրապարակել, որի մեջ ասվում է. «Արաֆաթի խոսքերը վերստին ապացուցեցին, որ համաձայնագիրը չարժի անգամ այն թուղթը, որի վրա գրված է»:

Մյուս կողմից, Իրանը բողոքել է բարձրացել Իսրայելի դեմ, վերջինիս կոմանդոսների կողմից Լիբանանի Բեկաա հովտում իրանամետ ղեկավար Մուստաֆա Դիրանիի առևանգման առթիվ: Վերջինս առևանգվել էր, ինչպես նշվում են իսրայելական աղբյուրները, 1986-ին Լիբանանի երկնում խոցված իսրայելական օդաչուի օդաչուի գտնվելու վայրի մասին տեղեկություններ ստանալու համար:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ

ծրագրի ավարտական վկայագրի շնորհումով

ՀԱՀ-ն նախաձեռնում է «Հասարակական առողջապահություն» մեկ տարվա ծրագիր, որի վերջում կտրվի վկայագիր: Ծրագրի նպատակն է համապատասխան կրթությամբ մասնագետներին պատրաստել հասարակական առողջապահության ոլորտում աշխատելու համար: Առանձնահատուկ ուշադրություն կտրվի առողջապահության հիմնական գիտությունների՝ ծրագրավորում, գնահատում, կառավարում, կապի միջոցներ, համաճարակաբանություն և ղեկավարում, ուսումնասիրությանը: Դիմորդները պետք է լինեն բժշկական (ատամնաբուժական բաժինը ներառյալ) և սանիտարահամաճարակային ինստիտուտների շրջանավարտներ, ինչպես նաև ճարտարագիտական, բնագիտական, հասարակագիտական կամ այլ հարակից մասնագիտությունների բարձրագույն կրթություն ունեցող անձինք: Անհրաժեշտ է նաև առողջապահության կառավարման կամ հասարակական առողջապահական ծառայության բնագավառում առնվազն երկու տարվա աշխատանքային փորձ:

ՀԱՀ ընդունվելու համար անհրաժեշտ է, որ ընդհանուր գնահատականների միջին ցուցանիշը լինի 4.0 և բարձր, ինչպես նաև TOEFL քննությունից հավաքել 550 միավոր կամ ՀԱՀ-ում մայիսի 28-ին կազմակերպվող անգլերեն լեզվի քննությունից ստանալ բավարար գնահատական: Անհրաժեշտ է ստանալ բավարար գնահատական նաև յուրահատուկ ղեկավարների ՀԱՀ-ում կազմակերպվելիք GRE քննությունից: Այն անձանց համար, ովքեր բավականաչափ չեն տիրապետում անգլերեն լեզվին, 1994 թ. ամռանը ՀԱՀ-ում կկազմակերպվեն դասընթացներ:

1995 թվականի գարնան և ամռան ընթացքում ուսանողները կունկնդրեն հետևյալ դասընթացները. առողջապահության վարում և կառավարում, կենսավիճակագրություն, համաճարակաբանություն և վարքագծային գիտություններ:

Դիմորդների վերջնական ընտրությունը կկատարվի 1995 թ. փետրվար ամսին: Ընդունված ուսանողների թիվը չի գերազանցի 20 հոգուց:

Դիմումների ընդունման վերջին ժամկետը սույն թվականի մայիսի 27-ն է: Դիմումների ձևերը կարելի է ստանալ ՀԱՀ-ի գրանցման բաժնից: Հասցե. Երևան, Մարշալ Բաղրամյան 40, 1 հարկ, հեռ. 27-10-85

Տեղեկացնում ենք, որ ընդունելությունը Գործարար ղեկավարում, Ճարտարագիտություն, Քաղաքագիտության բաժիններ և «Անգլերենի դասավանդում, որպես երկրորդ լեզու» նոր բացված ծրագիր շարունակվում է մինչև մայիսի 27-ը:

Արտագնա կոնֆերանս

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

Նման ժողովրդավարական հանդուրժողականություն

ԿԱՀԻՐԵ 23 ՄԱՅԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ/ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Հարավցիների» առաջնորդ Ալի Սալեմ ալ Բեյդը հայտարարել է երկրի հարավային մասի անջատման և «Եմենի ժողովրդավարական Հանրապետություն» անկախ պետության ստեղծման մասին, կոչին նրա մայրաքաղաք հռչակելով Ադենը: Նախագահական խորհրդի նախագահ Ալի Աբդալլա Սալեհի և Ալի Սալեմ ալ Բեյդի միջև եղած ժամանակ պահպանվող տարաձայնությունները մայիսի 4-ին հանգեցրին լայնածավալ մարտական գործողությունների երկրի հյուսիսի և հարավի միջև: Արաբական և մյուս երկրների բազմաթիվ ղեկավարների կողմից այդ հակամարտության կարգավորման նպատակով գործադրված միջնորդական ջանքերը այդպես էլ արդյունք չտվեցին: Կուսակցիները երեկ գրավեցին Ադենի մոտ գտնվող ռազմավարական կարևոր կենտրոն Աբանը, որի օդանավակայանը ծառայում էր հարավցիների օդուժային համար: Ադենի ... ընակեցված թաղամասերից մեկի վրա այսօր ընկել է հնատար հրթիռ, բազմաթիվ կորուստներ պատճառելով:

Ղարաբաղի հարցը լավից Գեն փակ նիստում

Հայաստանի Գերագույն խորհրդի նախագահի երեկվա փակ նիստում լսվեց առաջին հարաբերությունների հանձնաժողովի նախագահ Դավիթ Վարդանյանի կողմից որպես հրատապ հարց առաջարկված ԼՂՀ հիմնահարցի վերաբերյալ բանակցությունների, ամսաթվերի և Հայաստանի պաշտոնական դիրքորոշման մասին ՀՀ արտգործնախարարի և Գեն Արցախի հարցերի մշտական հանձնաժողովի նախագահի հաղորդումը: Արտգործնախարարության կողմից փակ նիստում ... [illegible]

Եղանակը Հայաստանում

«Հաջող բանակցությունների համար պետք է մի փոքր ռիսկի դիմել»

ԿԱՐԾԻՔՆԵՐՈՒՍ

Մայիսի 21-ին Բաքվի ռադիոն հաղորդել է, որ Ռուսաստանում Հայաստանի դեսպանը և լիազոր դեսպան Ջեյմս Մադիսոնյանը հետաքրքրված է ԱՄՆ-ի կարգավորմանը: Նա ասել է, որ Լեռնային Ղարաբաղի կարգավիճակի որոշումը Ադրբեջանի և Լեռնային Ղարաբաղի գործն է: «Ամերիկա» ծեքն է, որ բանակցությունները հաջող լինելու համար կողմերը պետք է մի փոքր ռիսկի դիմեն: Բաքվի գրանցմամբ, նա հավաստել է նաև, որ ի տարբերություն Ադրբեջանի, բիզնեսյան արձանագրության ստորագրումը նույնական բնորոշումը շատ հանգիստ է ընդունել:

Գործակալությունը, հաղորդելով Ջեյմս Մադիսոնյանի հայտնել է նաև, որ ԼՂՀ-ի և Ղզխի Հանրապետության փոխադարձ ճանաչումը չատ է, ճշտի տեղեկացվել այն, որ ոչ Լեռնային Ղարաբաղը և ոչ էլ Ղզխի Հանրապետությունը միջազգային իրավունքի սուբյեկտներ չեն: Նույնանման մտադիր գործակալությունը բերում է այս հարցերը մեկնաբանելու խնդրանքով դիմել է պրն. Մադիսոնյանին: Ըստ Մադիսոնյանի, ադրբեջանական աղբյուրը փոքր ինչ աղավաղել է իր ասածների էությունը: Ջեյմս Մադիսոնյանը ԱՄՆ-ի գործակալությանը ասած հարցազրույցում ասել է միայն, որ «ԼՂՀ-ի և Ղզխի Հանրապետության փոխադարձ կապերի հաստատման ծառայությունները ավելի ուշ անգամ վկայում են, որ քաղաքական կանոնադրության նման հիմնախնդիրները ըստ ամենայնի չեն ... կարգավորման կարիք ունեն: Երբ հիմնախնդիրներ չի լուծված, լուծմանը չի բարգավաճում է ձեռք բերում»:

ԵԱ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Անգլերենի դասավանդում, որպես երկրորդ լեզու

մեկ տարվա ծրագիր ավարտական վկայագրի շնորհումով

Դիմորդները պետք է ունենան համապատասխան բարձրագույն կրթություն անգլերեն, մասնագիտացված լեզուներ կամ լեզվաբանություն: Երկու տարվա մանկավարժական փորձը ցանկալի է:

ՀԱՀ ընդունվելու համար անհրաժեշտ է, որ ընդհանուր գնահատականների միջին ցուցանիշը լինի 4.0 և բարձր:

Դիմորդները պետք է լավ տիրապետեն անգլերենին, ունենան TOEFL քննության 575 կամ բարձր միավորներ կամ մասնակցեն ՀԱՀ-ում մայիսի 28-ին կազմակերպվող անգլերեն լեզվի քննությանը:

Դիմորդները պետք է ներկայացնեն հետևյալ փաստաթղթերը.

1. Դիմում

2. Ֆինանսական տեղեկություններ

3. Դիպլոմ և ներդիր

4. Երեք երաշխավորագիր նամակ

Ծրագրի տևողությունը երեք կիսամյակ է: Այն կսկսվի 1994 թ. սեպտեմբերին:

Կանխավճարը դրամով կազմում է 2 ԱՄՆ դոլարի համարժեք գումար, որը պետք է մուծել փաստաթղթերը հանձնելիս: Փաստաթղթերի հանձնման վերջին ժամկետը մայիսի 27-ն է:

Դիմորդները, որոնք չունեն 575 կամ բարձր միավորներ TOEFL քննությունից, կմասնակցեն մայիսի 28-ին ՀԱՀ-ում կազմակերպվող քննությանը:

Դիմումների ձևերը կարելի է ստանալ ՀԱՀ-ում գրանցման բաժնից: Հասցե. Երևան, Մարշալ Բաղրամյան 40, ՀԱՀ, 1 հարկ, 19 սենյակ, հեռ. 27-10-85

«Հայաստան» հրատարակչության տպարան. Երևան 23 Ալավերդյան 2. Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69149. Տպաքանակ 15 000. Պատվեր 1762. Հանձնված է տպագրության 23.05.1994. Գինը 5 դրամ

digitised by A.R.A.R.@